

ਪਰਵਾਸ

ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਗ -1

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

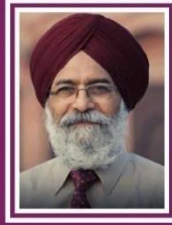
ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ (ਅਮਰੀਕਾ)

ਆਰੰਭਕ ਸ਼ਬਦ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ

ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ
ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ

ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਵੀ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੇਤ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ

ਨਕਸ਼ਦੀਪ ਪੰਜਕੋਹਾ

ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਰਤ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗਾ

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਮੇਠੋਂ

ਐਸ਼ਕੁਮ ਐਸ਼ਵਿਕ (ਐਸ਼)

ਅਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਦਿਲ ਨਿੱਜਰ'

ਪਰਵਾਸ

(ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ)

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ
ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਪ੍ਰਿੰ. ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਉਪ-ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਭਾਰਤ)

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

+919872631199

ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ

+919815100791

ਡਾ. ਵਨੀਤਾ (ਦਿੱਲੀ)

+919811323640

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

+919417194812

ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ

+919417243245

ਡਾ. ਗੁਰਦਿਕਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ

+919815826301

ਡਾ. ਮੁਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ

+917837901025

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਵਿਦੇਸ਼)

ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ (ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਕੈਨੇਡਾ)

+16045064426

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ)

+16047658417

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ (ਯੂ. ਕੇ.)

+447491073808

ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ)

+17789080914

ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਕੈਨੇਡਾ)

+918146565014

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਅਮਰੀਕਾ)

+19253130281

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ)

+61410584302

ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਕ (ਤਕਨੀਕੀ): ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ +919465642568

ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕਿਊਬਿਕ, ਹੈਲੀਫੈਕਸ, ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ

ਅਤੇ ਨਿਊ ਬ੍ਰੰਸਵਿਕ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ

5-67

ਲੇਖ

69-94

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਿਕ ਪਾਸਾਰ

ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ

ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ

95-98

‘ਦਾ ਲਿਟਰੇਰੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨਜ਼’ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ

ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ

ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ

99-103

ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ (1957-2023)

ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ

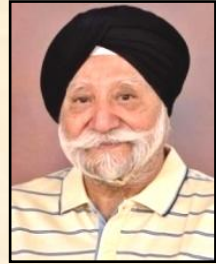
ਸਰਗਰਮੀਆਂ

104-112

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

113-114

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਕੋਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਬਰਤਾਨੀਆ, ਯੂਰਪ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵੇਰਵਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਦਾ ਬਿਓਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਐਡਵਰਡ ਆਈਲੈਂਡ, ਨਿਊ ਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਅਤੇ ਲੈਬਰਾਡੋਰ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਦੇ ਲਈ ਓਂਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਦੀਬਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ ਬੱਝਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਟੇਰਾਂਟੋ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਅਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕਿਊਬਿਕ, ਹੈਲੀਫੈਕਸ, ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ, ਨਿਊ ਬ੍ਰੰਸਵਿਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ।

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਲੁਧਿਆਣਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਗ ਦੂਜਾ

ਪਰਵਾਸ ਅੰਕ 33

**ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਨਾਰਥ ਵੈਸਟ ਟੈਰਟਰੀਜ਼,
ਨੂਨਾਵੂਤ, ਐਲਬਰਟਾ, ਸਕੈਚਵੇਨ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਯੂਕੋਨ**

ਤ੍ਰੈ-ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਦਾ ਅਪ੍ਰੈਲ - ਜੂਨ ਅੰਕ 2023 ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਗ-2 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਨਾਰਥ ਵੈਸਟ ਟੈਰਟਰੀਜ਼, ਨੂਨਾਵੂਤ, ਐਲਬਰਟਾ, ਸਕੈਚਵੇਨ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਯੂਕੋਨ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਓਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਆਪ ਇਥੋਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਜੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਆਪ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਓਰਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ, ਸੰਪਰਕ ਨੰ., ਈਮੇਲ ਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਜੀ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅੰਕ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੋਗੇ।

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ
8729080250

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ
ਮੁਖੀ, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ
9501027522

ਈਮੇਲ: parvasggn@gmail.com

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ

ਉੱਕਾਰਪ੍ਰੀਤ

ਉੱਕਾਰਪ੍ਰੀਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ। 1991 ਤੋਂ ਉੱਕਾਰਪ੍ਰੀਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਵੀ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ‘ਮੈਪਲ ਦੀ ਕੈਨਵਸ’ (2005) ਤੇ ‘ਆਪਣੀ ਛਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ’ ਦੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ’ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਾ ਇਹ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉੱਕਾਰਪ੍ਰੀਤ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+16474555629

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ

ਜਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ ਦਾ ਜਨਮ 28 ਨਵੰਬਰ 1957 ਨੂੰ ਢੰਡੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਢੰਡੋਵਾਲ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਤੋਂ, ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਤੋਂ, ਬੀ.ਏ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਐੱਲ.ਐੱਲ.ਬੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਡੀ.ਪੀ. ਐਂਡ ਕਰਕੇ ਮਾਸਟਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ 1981 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਾਸਾਰ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਚੰਗੇਰੀ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਬਣਦਾ-ਸਰਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਿਮਰ ਤੇ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਉਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਜਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਖੇ ‘ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ’ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪਸਾਰ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ‘ਵਰਣਮਾਲਾ’ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡਾਂ ‘ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਚਾਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ‘ਕਾਇਦਾ-ਏ-ਨੂਰ’ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+16474031299

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 1936 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਨ। 1962 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਕਈ ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਹੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘ਕਸੁੰਭੜਾ ਅੱਜ ਖਿੜਿਆ’ (ਲੋਕ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰਜੀਤ ਬਵੇਜਾ (ਇੰਜੀ.)

ਅਮਰਜੀਤ ਬਵੇਜਾ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਜਨਵਰੀ 1947 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਹਨ। 2006 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ: ‘ਕਿਨਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਇਨਸਾਨ’ (2011), ‘ਕੈਨੇਡਾ ਮਿੱਠੀ ਜੇਲ’ ਨਾਵਲ (2011), ‘ਇਕ ਮਿਰਗ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ’ (2012), ‘ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ’ (2012), ‘ਅਣਜਾਣ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਸ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਜਨਮ 1951 ਨੂੰ ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਮਾਣੂੰਕੇ ਸੰਧੂਆਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1972 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ‘ਸੱਜਣ ਜੀ’ 1997, ‘ਇਕ ਕੁੜੀ’ 1994 ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ‘ਅਮੀਲੋ’ 2011, ‘ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ’ 2007, ‘ਸੰਜੋਗ’ 2008, ‘ਨਸੀਬੋ’ 2006, ‘ਰਿਸ਼ਤੇ’ 2015, ‘ਮਜਬੂਰੀ’ ਤੇ ‘ਗੁਨਾਹਗਾਰ’ ਨਾਵਲ, ‘ਯਾਰ ਪਰਦੇਸੀਆ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2018 ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਕਿਊਬਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮੌਂਟਰੀਅਲ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਿਰਖੀ

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਿਰਖੀ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਨਵੰਬਰ 1956 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1993 ਨੂੰ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜਕੱਲ ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 2 ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਲਦੇ ਚਿਰਾਗ ਹੋਰ 2014 ਅਤੇ ਇਕ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਸੀ, ਸਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰਦੀਪ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ

ਅਮਰਦੀਪ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 16 ਨਵੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਫਗਵਾੜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅੰਬਰ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਨੀਪੈੱਗ, ਕੈਨੇਡਾ

+1 (204) 588-0586

amardeepsandhwalia@gmail.com

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ ਟਿਵਾਣਾ

ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਹਾਇਕੂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੋਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵਿਧਾ (ਹਾਇਕੂ) ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ ਟਿਵਾਣਾ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਮਈ 1940 ਨੂੰ ਰੰਘਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਐਮ. ਏ. ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਮਿਲਟਰੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 1964 ਵਿਚ ਸੈਂਕੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਣ ਕੇ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਕਲ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਲ 2014 ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਦੁਭਾਸ਼ੀ ਹਾਇਕੂ ਜਰਨਲ 'ਵਾਹ' (Wah) ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ

ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਨਿਮਖ (ਹਾਇਕੂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) 2008, ਹਰੇ ਹਰੇ ਤਾਰੇ (ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਾਇਕੂ: ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ), ਨੀਲਾ ਅੰਬਰ ਗੁੰਜ ਰਿਹਾ (ਅਨੁਵਾਦ) ਅਮਰੀਕਨ ਹਾਇਕੂ ਲੇਖਕ ਜੌਨ ਬਰੈਂਡੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ Blue Sky Ringing ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਹਾਇਕੂ ਬੋਧ (ਵਾਰਤਕ) ਆਦਿ।

ਓਟਾਵਾ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ (ਪੰਛੀ)

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਜਨਮ 9 ਦਸੰਬਰ 1938 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਇਹ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਿਚੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ 1990 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ਅੰਬਰੀ ਉਡਾਰੀ 2009, ਚਿੱੜੀ ਚੂਹਕੀ ਚੰਨ ਚੜਿਆ 2005। ਇਹ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਅਤੇ ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

amardhindsa9@yahoo.com

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਵੀ ਅਥਾਹ ਲਗਾਵ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੁਸੀਨ ਹੈ', 'ਚਿੱਪ ਦੇ ਅੰਦਰ' ਅਤੇ 'ਹਨੇਰਾ ਸਵੇਰਾ' (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), 'ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀ' (ਨਾਵਲ) ਹਨ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਛੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਛੀ ਉਸਤਾਦ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਛੀ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਮਾਹੋਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 2001 ਤੋਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਪੰਛੀ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

panchiamarjit@gmail.com

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ (ਜੌਲੀ)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ 31 ਮਈ 1957 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਜੀ. ਜੀ. ਐਨ. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ: ‘ਸੁਪਨੇ ਸੰਦਲੇ ਨੈਣਾਂ ਦੇ’ (2011) ਅਤੇ ‘ਪਵੇ ਕਲੇਜੇ ਧੂਹ’ (2013)।

+12896688390

ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਧਰੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਤੌਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਧਰੀ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਤੇ ਫੇਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਧਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

0019058675455

ਅਮਨ

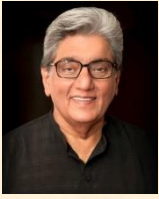

ਅਮਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਵਿ ਜਗਤ ਵਿਚ ਉਭਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬਾਤਾਂ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚਲੇ ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਮੌਂਟਰੀਅਲ, ਕੈਨੇਡਾ

+15142940519

ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ

ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ ਇੱਕ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਬ੍ਰਾਡਕਾਸਟਰ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ 47 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਜੁਲਾਈ 1946 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਲੰਗੋਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੋਰਾਹੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੋ ਸਾਲ ਬੰਗੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ। 1963 ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲੈਸਟਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹੇ। 1968 ਵਿਚ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ ਆ ਗਏ। ਉਹ ਬ੍ਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਚੋਂ ਪੰਜਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਨ। ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ। ਉਹ 'ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼' ਰੇਡੀਓ ਤੇ 'ਵਿਜ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ' ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹੋਸਟ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰ' (1998) ਹੈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕਲਮੀ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਫੁਪ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਾਂ 'ਡੌਗੀਟੇਲ ਡਰਾਈਵ' 2012 ਹੈ। ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਲੀਹ ਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂ ਬ ਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਕਬਾਲ ਮਾਹਲ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦਿੱਲੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ: 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ', ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ 'ਮਹਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਰਸਕਾਰ', ਬਾਬਾ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+14165875520

ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ

ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 1949 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਭੰਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਜੰਡੀਰ (ਨੇੜੇ ਭੋਗਪੁਰ ਸੀਰੋਵਾਲ) ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੇ. ਬੀ. ਟੀ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਪਾਸੋਂ ਐੱਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਰੰਤ, ਬੀ. ਐੱਡ. ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਉਰਦੂ ਆਮੋਜ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ ਪਾਸੋਂ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆ ਲੈ ਕੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜ

ਗਏ। ਇਹ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਤੇ ਹੁਣ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ, ਬਰੈਂਪਟਨ (ਉਨਟਾਰੀਓ) ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ (ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਵੀ) ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ, ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰੰਨੁਮ ਵਿਚ ਸੁਣਾ ਕੇ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੰਦ, ਪਿੰਗਲ ਆਰੂਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੋਕ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਜਲੰਧਰ, ਦੁਆਬਾ ਕਵੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 3 ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ‘ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਫੁੱਲ ਕਲੀਆਂ’ (ਬਾਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 2016, ‘ਪੜ੍ਹਨ ਸਕੂਲੇ ਜਾਈਏ’ (ਬਾਲ ਗੀਤ) 2018, ‘ਸੁਜਾਨ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) 2019, ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਪੁਸਤਕਾਂ: ‘ਘੋੜੇ ਦੀ ਵਾਗ ਫੜ ਕੇ’ (ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਬਾਬਾ ਭਾਜੀਆਂ ਮੋੜਦਾ ਜਾਵੇ’ (ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਫਤਹਿ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ’ (ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਤਿਆਗ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਮਿਸਾਲ’ (ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਨਨਕਾਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਨਕ’ (ਬਾਲ ਗੀਤ), ‘ਮਾਪੇ ਮਿੱਠਾ ਮੇਵਾ’ (ਬਾਲ ਗੀਤ)।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਉਨਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

+91 98148 32576

sujansinghsujan2021@gmail.com

ਸੁਰਜੀਤ (ਟੋਰਾਂਟੋ)

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਉਰਫ਼ ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਡਰੋਲੀ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਆਨਰਜ਼, ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ., ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਫਿਲ (1979-1980) ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਦਿੱਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਮਲਾ ਨਹਿਰੂ ਕਾਲਜ ਫਗਵਾੜਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਿਫਥ ਸੈਨੇਟਰੀ ਸਕੂਲ ਮਸੂਰੀ (1980-1985) ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਥਾਈਲੈਂਡ (1986-1995) ਵਿਖੇ

ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ। 1995-2007 ਤੱਕ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ 2007 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਵਾਸੀ ਹੈ। **ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮ:** ‘ਸ਼ਿਕਸਤ ਰੰਗ’, ‘ਹੇ ਸਖੀ’, ‘ਵਿਸਮਾਦ’, ‘ਤੇਰੀ ਰੰਗਸ਼ਾਲਾ’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ। ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪਾਰਲੇ ਪੁਲ’ ਛਪ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ‘ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ-ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ‘ਕੂੰਜਾਂ’- (ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ), ‘ਧਰਤ ਪਰਾਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕ’ (ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ‘ਲਵੈਂਡਰ’ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਨਵ-ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ-ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਆਰਟੀਕਲ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਘਲਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ‘ਸੁਰਜੀਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ’ ਛਾਪਿਆ, ਏਕਮ ਨੇ ਕਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਰਜਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਕਾਫੀ ਵਰ੍ਹੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸਕੱਤਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਆਦਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ‘ਦਾ ਲਿਟਰੇਰੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨਜ਼’ ਦੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਹੈ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਉਹ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

416-605-3784

Surjitk33@gmail.com

Blogs/ website: www.surjitkaur.blogspot.com

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਸਤੰਬਰ 1950 ਨੂੰ ਚੌਹਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਤੇ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ. ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਲਿੰਬ ਅਤੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ

ਡਿਪਟੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਉਹ ਬਰੈਂਪਟਨ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਰੁੱਖ’ (2000), ‘ਸਾਡੇ ਰੁੱਖ’ (2010), ‘ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰੁੱਖ’ (2015), ‘ਕਦੋਂ’ (2015), ‘ਪੱਤੇ ਤੇ ਪਰਛਾਵੇਂ: ਚੌਹਾਨ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ’ (2019), ‘ਸਰੋਕਾਰ ਤੇ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ’ (2023),

Guide to Reference Books in Punjabi (2011), Dewey Decimal Classification Practical Guide (2011), Colon Classification: Origin, Development and Future Prospects (2023, In Print)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1647-567-9128

ssjhand!121@gmail.com

ਸੁੰਦਰਪਾਲ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ

ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰਪਾਲ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਲੇਖਕ, ਗਾਇਕ, ਐਕਟਰ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਹੋਸਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1957 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਬੀ. ਐਡ. ਕੀਤੀ। 1988 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ ‘ਨਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਲ’, ‘ਰੂਹ ਦੇ ਬੋਲ’, ਅੱਠ ਸਾਂਝੇ ਸੰਗ੍ਰਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ, ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਹੰਬਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵੀ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

+16477008259

sunderpal1100@yahoo.ca

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1960 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਵੈਟਰਨਰੀ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਗੁਅਲਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੈਟਰਨਰੀ ਐਨਿਸਥੀਸੀਆ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਹ ਸਕੈਚਵਾਨ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੁੱਪ ਚੱਪੀਤੇ ਚੇਤਰ ਚੜਿਆ’ (2003), ‘ਰਹਣੁ ਕਿਥਾਊ ਨਾਹਿ’ (2007), ‘ਏਸ ਜਨਮ ਨਾ ਜਨਮੇ’ (2011) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

sukh_palhotmail.com

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਨਰ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਨਰ ਦਾ ਜਨਮ 16 ਦਸੰਬਰ 1946 ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1996 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ: ‘ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ’ (2011), ‘ਤਨ ਮਨ ਦੋਵੇਂ ਅੱਥਰੇ’ (2012), ‘ਰੰਗ ਕਿਰਮਚੀ’ (2014), ‘ਤੁਧ ਬਿਨ’ (2010), ‘ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਡਾਰ’ (2013), ‘ਤੇਰੀ ਲੋਅ ਦੇ ਸਦਕੇ’ (2014), ‘ਇੱਕ ਖ਼ਤ ਤੇਰੇ ਨਾਮ’ (2011)।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

9876214840

sunderbinner@gmail.com

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਭਾਰਤੀ

ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਰਹੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਭਾਰਤੀ 1969 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1962 ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 7 ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੁੰਜੀਆਂ’ (2008) ਅਤੇ ‘ਭੋਣੀ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

surinderkchahal@gmail.com

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਮਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਮਾ ਦਾ ਜਨਮ 1957 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1999 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਸਲਾਨਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ‘ਚੇਤਨਾ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਮੇਰੀ ਅੱਖਰਮਾਲਾ ਚੇਤਨਾ’ (2015), ‘ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ: ਛੰਡ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ’ (2014), ‘ਲੱਗੀ ਨਜ਼ਰ ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ’ (2015) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

chetnaep@hotmail.com

ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ

ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਹਨ। ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪੱਖੀ ਅਖਬਾਰ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛਲੇ ਲਗਪਗ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਟਰਾਂਟੋ, ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਨ। 1953-54 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਲੋਕ ਯੁੱਗ’ ਪਰਚਾ ਕੱਢਿਆ। ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਇਹ ਪਰਚਾ ਚੱਲਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਐਡੀਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼। 1962 ਵਿਚ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤਕ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ। ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ ਦੇ ਚੰਡੇ ਪੂਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਮਾਰਕੇ ਮਾਰੇ ਹਨ। ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ 1990 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ‘ਵਿਰਾਸਤ ਪੀਸ ਸੰਸਥਾ’ ਵੱਲੋਂ ‘ਲਾਈਫ ਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਐਵਾਰਡ’ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। **ਰਚਨਾਵਾਂ:** ਇਹ ਹੈ ਬਾਰਬੀ ਸੰਸਾਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖ, ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ: ਇੱਕ ਅਦਭੁੱਤ ਗਾਥਾ, ਖ਼ਯਾਮ ਦੀਆਂ ਰੁਬਾਈਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ: ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਪਿਛੇ ਲੁਕੀ ਦਰਿੰਦਗੀ, ਦੋ ਗੱਲਾਂ ‘ਮੇਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਰੰਗ’ ‘ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਬੀਮਾਰ ਹੈ’ ਆਦਿ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+14167660531

editor@nisot.com

ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ 28 ਜੁਲਾਈ 1947 ਈ: ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਭਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੇ ਐਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 14 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 4 ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 4 ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਖ਼ਾਸ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ‘ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਲੋਅ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)। ‘ਪੁੰਗਰਾਂਦ’ (ਲਲਿਤ ਨਿਬੰਧ), ‘ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਬੋਲ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਕਿਣਕੇ ਦੀ ਕਾਇਨਾਤ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ’ (ਬਾਲ ਕਥਾ ਕਾਵਿ), ‘ਕਤਰਾ ਕਤਰਾ ਰੂਹ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ),

‘ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਮਣਕੇ’ ਤੇ ‘ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਘਟਨਾ’ (ਬਾਲ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਰਾਜਾ ਜੋ ਬੰਟੇ ਖੇਡਦਾ ਸੀ’ (ਅਨੁਵਾਦਤ ਬਾਲ ਨਾਵਲ), ‘ਤਖ਼ਤੇ ਤੋਂ ਤੂੰਬੀ ਤੱਕ’ (ਕਹਾਣੀ ਪੁਸਤਕ ਨਵ ਸਾਖਰਾਂ ਲਈ), ‘ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਸੱਚ ਸੂਰਜ’ (ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ)। ਮਾਨਵੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚਾਹੇ ਵਾਰਤਕ, ਗਲਪ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਕਮਾਲ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਹੈਮੀਲਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+1 (365) 778-1819

ਸੁਖਿੰਦਰ

ਸੁਖਿੰਦਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਆਲੋਚਨਾ ਵਾਰਤਕ, ਨਾਵਲਨਿਗਾਰੀ, ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਹਿਤਕ ਰਸਾਲਾ ‘ਸੰਵਾਦ’ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਲੱਗ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। **ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ:** ਸ਼ਹਿਰ ਧੁੰਦ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ (1974), ਤਿੰਨ ਕੋਣ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਧੰਜਲ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ, 1979), ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ, (1979), ਮਕਤਲ (ਕੋ ਸੰਪਾ.:, 1983), ਤੂਫਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ 'ਚ (1985), ਬਘਿਆੜਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਸੰਪਾਦਿਤ (1987), ਬੁੱਢੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮ ਕਥਾ (ਕਵਿਤਾ), 1991, ਸਕਿਜ਼ੋਫਿਰੇਨੀਆ (1993), ਇਹ ਖਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਾਂ (1998), ਕੁੱਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ (2006), ਪਰਦੂਸ਼ਤ ਹਵਾ (2006), ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼, ਅਲਾਰਮ ਕਲੋਕ (ਨਾਵਲ, 2003), ਕਨੈਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ (ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ)।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ
+416-858-7077
poet_sukhinder@hotmail.com

ਸੋਨੀਆ ਮਨਜਿੰਦਰ

ਸੋਨੀਆ ਮਨਜਿੰਦਰ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। 2001 ਵਿਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸ ਗਈ। ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਪਰਮਾਣੂ ਐਸਥੀਸੀਅਨ ਹੈ। 1993 ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜਕਲ ‘ਨਕਸ਼’ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਐਡੀਟਰ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+14379996965
soniasharma20@hotmail.ca

ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ

ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1933 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ 1992 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। 2011 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੇਰੀਆਂ ਅਭੁੱਲ ਵਿਸ਼ਵ ਯਾਤਰਾਵਾਂ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ
+14167274346

ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਮੈਹਮੀ

ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਮੈਹਮੀ (ਹਰੀਕ) ਦਾ ਜਨਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਲਵਨ ਵਿਖੇ, ਪਿਤਾ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਹਮੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮੈਹਮੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿੰਡ ਤਲਵਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। 1992 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ

ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲਾਮ ਛਪਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਲੇਠਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਗੁਲਾਬ ਕੋਈ ਨਾ’ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰੀਆ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਗਸਤ 1972 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਈਸ਼ਰਵਾਲ ਵਿਚ ਸ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਸਿਕ, ਦੈਨਿਕ ਅਤੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

ਹਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ

ਬਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਚਰਚਿਤ ਹਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਿਪੋਟਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਿੰਦੀ, ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਲਿਖਤਾਂ:** ‘ਚਲਾਕ ਚਿੰਤੋ ਤੇ ਭੁੱਖੜ ਭਾਲੂ’, ‘ਗਾਲੜਾਂ ਦੀ ਸੈਰ’, ‘ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਕੱਪ’, ‘ਸੁਗੰਧਿਤ ਪਰੀ’, ‘ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਪਹੋਲੀਆਂ’, ‘ਕਬਰੇ ਦਾ ਕਰਿਸ਼ਮਾ’, ‘ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ’, ‘ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ’, ‘ਜੁਗਨੂੰ’, ‘ਪੁਤਲੀ ਤਮਾਸ਼ਾ’, ‘ਚੀਚੋ ਚੀਚ ਗਨੇਰੀਆਂ’, ‘ਉੜਣ ਖਟੋਲਾ’, ‘ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਜਹਾਨ’, ‘ਤਿੱਤਲੀ ਦੀ ਸੈਰ’ ਆਦਿ ਹਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ
+917009857708

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਉਭਰਦਾ ਕਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਿਖਣਾ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਮਿਆਰੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+16472620566

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਪੱਤੜ ਕਲਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ 1988 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਖਾਲੀ ਵਰਕਿਆਂ ’ਤੇ ਕਲਮ ਝਰੀਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੰਵਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਪਰ ‘ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡੇ’ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਏ ਸੋ ਉਹ ਜਿਆਦਾਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ, ਮੌਂਟਰੀਅਲ’ ਵਲੋਂ ਛਪਾਈ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ‘ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋਇ’ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ ਤੇ ਸੰਨ 2018 ਵਿਚ ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਉਸਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਪੈਂਡਾ’ ਛਪੀ।

ਮੌਂਟਰੀਅਲ, ਕੈਨੇਡਾ
hpattar58@gmail.com

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਕਤੂਬਰ 1942 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 2001 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੰਚ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ’ (2012), ‘ਰੋਸ ਵਿਚ ਪਵਨ’, ‘ਕਿਸੇ ਲਈ ਮੋਤੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਪਾਣੀ’, ‘ਧੁੱਖਦੀ ਅਗਨ’ ਅਤੇ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤਪੋਵਨ ਦੀ ਵਾਟ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+19057939213

harchandsb@yahoo.ca

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ (ਸੰਧੂ)

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਮਾਣੁਕੇ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1981 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲ ਵਿੱਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ ‘ਅਣਖੀ ਹੀਰਾ’ (1980), ‘ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀਰਤਨ’ (1960), ‘ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਮਾਲਾ’ (1983), ‘ਅਣਮੋਲ ਹੀਰੇ’ (2014), ‘ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ’ ਅਤੇ ‘ਕੌਮੀ ਹੀਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ’। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ’ਤੇ ਅਕਸਰ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ ਬਟਾਲਾ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦਾ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਲੰਘਿਆ। ਕਾਮਰਸ ਵਿਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਫੇਰ ਫ੍ਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ 2005 ਵਿਚ ਕਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਦਸ ਕੁ ਸਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿੱਨੀਪੈਗ ਨਾਮ ਦੇ ਠੰਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਘਰ ਵੇਚਣ ਖਰੀਦਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ
+12049960912

ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਰਤੀ, ਰੋਪੜ ਜਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ 1954 ਦੀ ਜੰਮੀ ਜਾਈ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁੜਤੀ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਖੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨ ਵਿਚ ਤਮੰਨਾ ਤਾਂ ਸੀ

ਪਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿਲਾਈ ਟੀਚਰ ਬਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਸਟ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰੀ ਸਿਲਾਈ ਕਢਾਈ ਤੇ ਪੈਂਟਿੰਗ ਸਿਖਾਈ। ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਸੋ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਗੀਤ ਆਦਿ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਬੱਚਿਆ ਕੋਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖ ਕੇ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਨਿਊਜ਼ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦੇਣੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ਼ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਆਨੰਦ ਬਣਨ ਲੱਗਾ। ਅੰਦਰੋਂ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਮਿਲਿਆ ਇਕ ਲੇਖਕਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ‘ਜਗਿਆਸਾ’ ਨਾਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਜੋ 2019 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਅਧਿਆਤਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਹੁਣ 2022 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਬਿਨੁ ਤੇਲ ਦੀਵਾ ਕਿਉਂ ਜਲੈ’ ਪਬਲਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ।

ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ਼, ਟੋਰਾਂਟੋ, ਉਨਟਾਰੀਓ
+1 647 564 9857, 9876756106
girnkirpal@gmail.com

ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਬਿਲਗਾ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ 1984 ਵਿਚ ਆਪ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਕ ਵਰ੍ਹਾ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੋਏ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਪੱਥਰਾਂ’, ‘ਪੈਂਡੇ ਪ੍ਰੀਤ ਵੀ’ ਅਤੇ ‘ਮਾਂ ਮਿੱਟੀ ਮਹਿਕ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+19052655509

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਦਾ ਜਨਮ 1936 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। 1991 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਇਹ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਰਹੇ। ਪਿਛਲੀ ਉਮਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਫਿਰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਆਓ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖੀਏ’ (2009) ਦੇ ਚਾਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ‘ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਧੰਨਾ ਜੱਟ’ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ (ਉਂਟਾਰੀਓ), ਕੈਨੇਡਾ
+19057960531
kirpal.pannu36@gmail.com

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਪਿੰ.)

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ 2001 ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਟੋਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+1 (647) 702-3885

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 31 ਮਾਰਚ 1954 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 2009 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲ ਹਨ: ‘ਮਰਜੀਵੜਾ’ (2005), ‘ਡੁੱਲ ਗਿਆ ਰੰਗ ਮਜੀਠੀ’ (2010), ‘ਭਾਂਬੜ’ (2016),।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

mannkartar31@gmail.com

ਕੁਲਦੀਪ ਬਾਸੀ

ਕੁਲਦੀਪ ਬਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਵੀ ਅਤੇ ਗਲਪ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 6 ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ, 6 ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ 1 ਨਾਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ‘ਅਕਰਖਣ’, ‘ਸੰਜੋਗੀ ਮੇਲਾ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਹਾਲ ਚਾਲ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ’, ‘ਸੁੱਕੇ ਕਾਸਟ ਹਰਿਆ’ (ਨਾਵਲ) ਆਦਿ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+16046499954

kuldip.bassi@hotmail.com

ਕਿਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ

ਉੱਟਾਰੀਓ ਵੱਸਦੀ ਕਿਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ‘ਸ਼ਰੀਂਹ ਦੇ ਪੱਤੇ’ (ਕਵਿਤਾ) 2012 ਅਤੇ ‘ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਸੰਵੇਦਨਾ’ (2013) ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਕ ਹੈ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ (ਉੱਟਾਰੀਓ)

ਕੁਲਜੀਤ ਮਾਨ

ਕੁਲਜੀਤ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 1953 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਐਮ. ਏ. ਅਤੇ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 1983 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅੱਡਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਉਹ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਦੋ ਨਾਵਲਾਂ

ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਕਿੱਟੀ ਮਾਰਸ਼ਲ’ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਐਮ. ਏ. ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। **ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ‘ਪੁੱਤਰ ਦਾਨ’, ‘ਵਿਚਲੀ ਉਂਗਲ’, ‘ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ’, ‘ਜੱਬਲੀਆਂ’, **ਨਾਵਲ:** ‘ਕਿੱਟੀ ਮਾਰਸ਼ਲ’, ‘ਮਾਂ ਦਾ ਘਰ’। ਕੁਲਜੀਤ ਮਾਨ ਸੰਵੇਦਨਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+16478806266

kuljeetmann100@yahoo.ca

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ ਦਾ ਜਨਮ 11 ਅਗਸਤ 1964 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1981 ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਾ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੰਚਾਲਕ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਆਜਿਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਚਰਣ ਵਾਲਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਨਿਮਰ ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਕਵੀ ਵੀ ਹੈ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਵੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਤੇ ਰੰਗਕਰਮੀ ਵੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਹਿਰਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਰ ਸਰੋਕਾਰ ਨਾਲ ਖਹਿ ਕੇ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪੀੜ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼’ (2001) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। 2007 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਅੰਨੀਆਂ ਗੱਲੀਆਂ’ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਨਾਟਕ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਹੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੇਖ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+16474071955

ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਜੂਆ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਜੂਆ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਕੂਕੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਪੀਐਚ. ਡੀ. (ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ) ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਾਰਟਗੇਜ਼ ਬਰੋਕਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ 1979 ’ਚ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਧ

ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ - ਜੀਵਨ ਤੇ ਯੋਗਦਾਨ’, ‘ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰਾ’ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਪੇਖ’ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

kuljit.janjua@rogers.com

ਗੁਰਮੀਤ ਪਨਾਗ

ਗੁਰਮੀਤ ਪਨਾਗ ਦਾ ਜਨਮ ਫਰਵਰੀ 1962 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਮੀਤ ਪਨਾਗ ਨੇ ਬੀ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਵਿਲਫਰੈੱਡ ਲੋਰੀਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਟਰਲੂ, ਓਨਟੇਰੀਓ ਤੋਂ ਗਰੀਕ ਮਿਥੋਲੋਜੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਸਨਲ ਟਰੇਨਰ ਤੇ ਰੀਅਲ ਐੱਸਟੇਟ ਦੇ ਕੋਰਸ ਲਏ। ਗੁਰਮੀਤ ਪਨਾਗ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਂਘ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। 2019 ਵਾਲੇ ਢਾਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ’ ਨੌਮੀਨੇਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਏ. ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਟੂਣੇਹਾਰੀ ਰੁੱਤ-ਇੱਕੀਵੀਂ’ ਸਦੀ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ’ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੀ ਬੀ. ਏ. ਫ਼ਾਈਨਲ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ‘ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਸ਼ੁਮਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬੋਮਨਵਿਲ, ਓਨਟਾਰੀਓ

0012269208266

gpanag2013@gmail.com

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਘਈ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਘਈ ਦਾ ਜਨਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 8 ਮਈ 1945 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ। 2008 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਰੈਂਪਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 5 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ: ‘ਅਣਖੀਲੇ ਯੋਧੇ’, ‘ਸ਼ਹੀਦੀ ਰੰਗ’, ‘ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੰਗ’, ‘ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੰਗ’ ਅਤੇ ‘ਅਨੇਕ ਰੰਗ’। ਉਹ ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

giansingh.ghai@gmail.com

ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ

ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਮਈ 1943 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। 1969 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। 2011 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਤਤਪਦੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੂਕਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ, ਵਿਅੰਗ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਈਫ ਐਂਡ ਪੋਇਟਰੀ ਆਫ ਸਾਰਾ ਸ਼ਗੁਫਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ‘ਏਕ ਥੀ ਸਾਰਾ’ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1991 ਵਿਚ ਹਿਊਮਨ ਰਿਸੋਰਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੰਮ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਮਿਲਿਆ। **ਪੁਸਤਕਾਂ:** ‘ਦੇਸੀ ਮੁਰਗੇ ਵਲੈਤੀ ਬਾਂਗਾਂ’ (ਵਿਅੰਗ), ‘ਮੱਕੀ ਦਾ ਗੀਤ’ (ਕਵਿਤਾ, 1996), ‘ਨਿੱਕੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨਿੱਕੇ ਚੱਪੂ’ (ਕਵਿਤਾ), ‘ਕੁੱਤਾ’, ‘ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਗੁਲਾਬ’ (ਵਿਅੰਗ), ‘ਸਾਹਿਤਯ ਸਤਿਆਨਾਸ’ (ਵਿਅੰਗ, ਹਿੰਦੀ), ‘Amrita Pritam: A Living Legend’ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ), ‘ਅਕਸਮਾਤ’ (ਕਵਿਤਾ), ‘ਚਸਮਦੀਦ’ (ਰੇਖਾ-ਚਿਤਰ), ‘Lfe and poetry fo Sara Shagfuta’ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ), ‘ਆਸ ਪਾਸ’ ਕੁਝ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+16478081724

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਚਿੰਤਕ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਚਿੰਤਕ ਦਾ ਜਨਮ 1935 ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1970 ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ: ‘ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸਰਦਲ’ (2008), ‘ਲੋਕਨਾਦ’ (2010), ‘ਚਿੰਤਕ ਰੁਬਾਈਆਂ’ (2012), ‘ਖੁਆਬ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੇ’ (2012), ਸਵੈਜੀਵਨੀ

‘ਜੰਗ ਗੁਰਬਤ ਸੰਗ’ (2015) ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ, ਚਿੰਤਕ, ਚਿੰਤਨ (ਰੁਬਾਈਆਂ)। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇਹ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+14162747670

cambo1935@gmail.com

ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਮਾਨਸਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ, ਬੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਮ. ਏ. ਥੀਏਟਰ ਐਂਡ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। 16 ਜਨਵਰੀ 2003 ਤੋਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀ ‘ਪਾਰਵਿਊ’ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਬੱਸ ਡਰਾਇਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਰੱਦੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟੇ ਹੋਏ ਕੱਚੇ ਖਰੜਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ‘ਖਬਰਨਾਮਾ’ ਵਿਚ ਛਪਦੀ ਰਹੀ। ਉਸਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤਪਦੇ ਥਲ’ ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

ginnijassi189@gmail.com

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਵੀ ਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੇਸਰ ਦੇ ਫੁੱਲ’, ‘ਆਥਣ ਦੀ ਲੋਅ’ ਅਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪੰਧ ਹਯਾਤੀ’, ‘ਸ਼ਬਦ ਨਾਦ’, ‘ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ’ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਪੀੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਹੈ।

ਉਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

+14168545161

Giandardi@yahoo.ca

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕਹਾਣੀਕਾਰ

ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਜੂਨ 1944 ਪਿੰਡ ਮੋਗੋਵਾਲ ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸਰਾਲਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਪਰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ-ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕੇ। 1972 ਵਿਚ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਇੰਟਰ-ਮੀਡੀਏਟ, ਬੀ. ਏ., ਤੇ ਫਿਰ ਦੋ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ। ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਲੇਖਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 1988 ਵਿਚ ਕਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਠ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਤਸਵੀਰਕਸ਼ੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। **ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ‘ਮੈਨੂੰ ਕੀ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (1981), ‘ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (1983), ‘ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (1987), ‘ਦੇ ਟਾਪੂ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (1999), ‘ਕਥਾ-ਪੰਧ’ (ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਕਹਾਣੀਆਂ) (2005), ‘ਟਾਵਰਜ਼’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (2005), ‘ਟੈਂਵਰਜ਼ ਸਟੋਰੀਜ਼ ਬੀਜੌਂਡ ਬੌਰਡਰਜ਼’ (ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ), ‘ਕਾਲੇ ਵਰਕੇ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) (2015)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ‘ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਵਾਟਾਂ’ (2022) ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕਾਲੇ ਵਰਕੇ’ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਢਾਂਚਾਂ ਸਾਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ (2016) ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵਲੋਂ, ਇਕਬਾਲ ਅਰਪਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਐਵਾਰਡ (2011), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ (2013) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਏ ਹਨ। ਜਨਰੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦਾ ਮੋਢੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹੈ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

+917696574344, +16472423128

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੌਂ

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੌਂ ਦਾ ਜਨਮ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬੀਦੋਵਾਲ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਕਾਲਜ ਰੋਸੇ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ (Honours in Punjabi) ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਤੀਸਰੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਬੀ. ਏ. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਤੋਂ ਅਤੇ ਐਮ. ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੈਰੀਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਉਪਰੰਤ 2010 ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਫਿਰ ਮਈ 2011 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਜਲਾਵਤਨ’ 2013 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ‘ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ’, ‘ਰਾਵੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ’, ‘ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ’, ‘ਲਵੈਂਡਰ’ (ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚੋਣਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਰੀ ਬੀਬੀ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨਾਭਾ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਉੱਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ‘The Literary Reflections ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਉਹ Co-cordinator ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਰਜਿ) ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ‘ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬ’, ‘ਚੈਨਲ ਪੰਜਾਬ’ ਅਤੇ ‘ਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ’ ਕੈਨੇਡਾ ਟੀ. ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ‘ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ’ ਦੇ ਹੋਸਟ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+6475338297

kahlonjbs@gmail.com

ਜੱਗੀ ਜਗਵੰਤ ਕੌਰ

ਜੱਗੀ ਜਗਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਈ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਜੱਗੀ ਜਗਵੰਤ ਕੌਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ। ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

6477405362

ਜੱਗੀ ਬਰਾੜ ਸਮਾਲਸਰ

ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੀ ਜੱਗੀ ਬਰਾੜ ਸਮਾਲਸਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1968 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸਮਾਲਸਰ ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ. ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ। 1996 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਮਭੂਮੀ ਹੈ। ਜੱਗੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ‘ਉਹਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਪੰਨੇ’

(1988) ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ‘ਕਸਤੂਰੀ’ (2014) ਤੇ ‘ਵੰਡਲੀ’ (2016), ‘ਕੱਤਣੀਕ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ‘ਸਮਾਲਸਰ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ’ (2021) (372 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

jaggibrarsmalsar@yahoo.ca

ਜਸਬੀਰ ਕਾਲਰਵੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਜਸਬੀਰ ਕਾਲਰਵੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਅਤੇ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ: ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਖਲਾਅ ਵਿਚ ਤਰਦਾ ਚਿਹਰਾ’ (1992), ‘ਅਗਸਤ ਪੰਦਰਾਂ’ (1997), ‘ਗੁੰਬਦ’ (2002), ‘ਫਤਿਹ’ (1996), ਨਾਵਲ ‘ਅੰਮ੍ਰਿਤ’ (2005), ‘ਨਹੀਂ’ (2009), ਹਿੰਦੀ ਨਾਵਲ ‘ਖੁਮਾਰੀ’ (2016), ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਿੰਦੀ ‘ਰਬਾਬ’ (2008) ਆਦਿ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮੀਲ

ਟੋਰੰਟੋ ਵਾਸੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮੀਲ ਦਾ ਜਨਮ 1970 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੋਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਖੱਲਸ ‘ਸ਼ਮੀਲ’ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ: ‘ਓ ਮੀਆਂ’ (2010), ‘ਇਕ ਛਿਣ ਦੀ ਵਾਰਤਾ’ (1987), **ਵਾਰਤਕ:** ‘ਸਿੰਘ ਯੋਗੀ’, ‘ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਰੁਸਤਮ-ਏ-ਹਿੰਦ’ (ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ)। ਇਹ ਐਮਨੀ ਟੀ. ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਚੈਨਲ ਰੈਡ ਐਫ. ਐਮ. ’ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਸਟ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ. ਈ. ਐਮ. ਏ. ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

Web: www.shameelonline.com

ਜਸਵੰਤ ਦੀਦ

ਜਸਵੰਤ ਦੀਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 11 ਮਾਰਚ 1954 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਨਗਰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਦੀਦ ਨੇ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਐਮ. ਏ., ਐਮ. ਫਿਲ.

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਕੇ ਰਸਮੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਕਿੱਤੋ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੇਡੀਉ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਉਹ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹੇ। ਦੀਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਮੰਡਲ' ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ: ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਕਵਿਤਾ (1984), ਅਚਨਚੇਤ (1990), ਆਵਾਜ਼ ਆਏਗੀ ਅਜੇ (1996), ਘੁੰਡੀ (2001), ਕਮੰਡਲ (2005), ਆਵਾਗਵਣੁ, **ਵਾਰਤਕ:** ਧਰਤੀ ਹੋਰ ਪਰ੍ਹੇ ... (2008), ਖੱਡੀ (2018), **ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ਇੱਕ ਲੱਖ ਯਾਦਾਂ ਦੀ, **ਅਨੁਵਾਦ:** ਜੰਗਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ (ਯਸ਼ਪਾਲ), **ਸੰਪਾਦਨਾ:** ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

ਜਤਿੰਦਰ ਰੰਧਾਵਾ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਰੰਧਾਵਾ (20 ਫਰਵਰੀ 1967) ਬਰੈਂਪਟਨ (ਕੈਨੇਡਾ) ਰਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਕ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਕਵਿੱਤਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਹਾਨਾ (ਭਾਰਤ) ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ (ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ) ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ 2008 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਮੈਂ ਵੇਲ ਹਾਂ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (2013) ਅਤੇ 'ਬਾਰੀਂ ਬਰਸੀਂ ਖੱਟਣ ਗਿਆ ਸੀ' ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (2021) ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਸਰੋਕਾਰ (2013) ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਰਚਨਾ ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਇੰਟਰਨੇਸ਼ਨਲ ਜਰਨਲ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ' (2016) ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2011 ਅਤੇ 2015 ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੈਂਸਾਂ ਦਾ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸੰਮੇਲਨ' ਦਸੰਬਰ 2013 ਦੇ

ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵੀ ਰਹੇ ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

randhawaashu@yahoo.com

ਜੋਗਿੰਦਰ ਅਣਖੀਲਾ

ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਅਣਖੀਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 1933 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ 40 ਸਾਲ ਮਿਨੀਸਟਰੀ ਆਫ ਫੂਡ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸਭ ਰੰਗ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

jankhila@gmail.com

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

‘ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ’, ‘ਸੱਚ ਬਿਨ ਸਾਖੀ’ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦਾ ਜਨਮ 1946 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1991 ਨੂੰ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗਤ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ‘ਜਿਨਾਂ ਪਛਾਤਾ ਸਚ’, ‘ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਸਹੇਲੀਓ’, ‘ਕਹਿਤ ਨਾਮ ਦਿਓ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ’, ‘ਉਤਮੁ ਦੀਅਰਾ ਨਿਰਮਲ ਬਾਤੀ’, ‘ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਦੀਅਰਾ’,

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

joginderdhami@gmail.com

ਜਗਜੀਤ ਸੰਧੂ

ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛੱਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ‘ਬਾਰੀ ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ’, ‘ਚੁੰਨੀ

ਜਗਜੀਤ ਸੰਧੂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਜਗਰਾਓਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜੀ.ਐਚ. ਜੀ. ਕਾਲਜ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਆਵਾਸ ਨਵੰਬਰ 10, 1996 ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਉਸਦਾ ਕਿੱਤਾ ਅਧਿਆਪਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ

ਲੈ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ’, ‘ਤਰੁਤੀ’ ਅਤੇ ‘ਹੁਣ ਤਾਈਂ’। ਉਸ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ, ਖੁਦਾਰ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ।

ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਕੈਨੇਡਾ
jagjitsandhu72@hotmail.com

ਜਗਮੋਹਨ ਸੰਘਾ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਜਗਮੋਹਨ ਸੰਘਾ ਐਮ. ਏ. ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ. ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਬੰਦਿਆ ਦੀਆਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਉਹ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਉ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਘੂ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ‘ਮਹਿਕਦੇ ਅਲਫਾਜ਼’ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ
jagmohansanga@hotmail.com

ਤੇਜ ਸੰਧੂ ਸਮਾਧਵੀ

ਤੇਜ ਸੰਧੂ ਸਮਾਧਵੀ ਦਾ ਜਨਮ 1947 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1969 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਲਾਵਾ’ 1988 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ
+19056478677

ਤਲਵਿੰਦਰ ਮੰਡ

ਤਲਵਿੰਦਰ ਮੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਫਗਵਾੜੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਨਰੂੜ-ਪਾਂਛਟਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ 2009 ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ

ਸੰਚਾਲਕ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਗਜ਼ਲ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

talwindermand@hotmail.com

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਂਸਲ

ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਜਨਮ 20 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਨੂੰ ਨੈਰੋਬੀ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 1973 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। 1998 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੇਰੀਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਦੀ ਛਣ ਛਣ’ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ‘ਜੀਵਨ ਰੁੱਤ ਦੀ ਮਾਲਾ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ‘ਸੰਵਾਦ ਮੈਗਜ਼ੀਨ’ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਡਾ.)

ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1956 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੀਰਮਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੀਐਚ.ਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। 2006 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਡਾ. ਡੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਹਨ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 20 ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ 1000 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਡਾ. ਡੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਮੋਹ ਹੈ। ‘ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਮਸਲੇ’, ‘ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ’, ‘ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪੈੜ’, ‘ਵਾਤਾਵਰਨੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ’ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ‘ਅਜ਼ਬ ਹੈ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਬਰ’, ‘ਸੱਤਰੰਗ’, ‘ਧਰਤੀਏ ਰੁੱਕ ਜਾ’ ਅਤੇ ‘ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

+14168591856

drdpsn@gmail.com

ਦਲੇਰ ਢਾਲਾ

ਦਲੇਰ ਢਾਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 1980 ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 2002 ਤੋਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। 2010 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੁਲਖ ਮਾਇਆ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਵਿੰਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਫ਼ਰਵਰੀ 1938 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਨਵਤੇਜ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਹ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੋਫ਼ੈਸਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ‘ਓਂਟਾਰੀਉ’ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ‘ਲੰਡਨ’ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। 1968 ‘ਚ ਉਹ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆ ਗਏ ਸੀ। **ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ:** ‘ਸਿੰਬਲ ਦੇ ਫੁੱਲ’ (1968), ‘ਲੀਲਾ’ (ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ), ‘ਐਂਡਲੈੱਸ ਆਈ’ (Endless Eye) 2002 (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ), ‘ਜੋ ਤੁਰਦੇ ਹਨ’ (2014), ‘ਪੁੱਠ-ਸਿਧ’ (2019) ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ, ਜਿਸ ਵਿਚ 50 ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ 1968 ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਸਿੰਬਲ ਦੇ ਫੁੱਲ’ ਹੈ। ਇਹ ਲਿਖਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਕਿਤਾਬ, ‘ਲੀਲਾ’, ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 1052 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਲਾਲੀ’ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਹਰਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਦੂਜੀਆਂ ਦੋ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਿੰਬਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਐਂਡਲੈੱਸ ਆਈ ਹਨ। ‘ਐਂਡਲੈੱਸ ਆਈ’ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੋਇਟਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਛਾਪਿਆ ਹੈ। ਨਵਤੇਜ ਕਈ ਸਾਲ ਲੰਡਨ ਓਨਟੇਰੀਓ ਤੋਂ ‘ਥਰਡ ਆਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਇਨਕ’ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ ਹਨ। ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। 2010 ਵਿਚ ਨਵਤੇਜ ਨੂੰ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੇ ਨਾਲ ‘ਅਨਾਦ ਕਾਵਿ’ ਸਨਮਾਨ 2010 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਮਿਲੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ

ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ 1959, 1960, 1961 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਵੀ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ

ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਾਟਕਕਾਰ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਮਈ 1956 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਸਰਾਲੀ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਔਜਲਾ ਹੈ। ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਪਲੇ ਤੇ ਜਵਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਨਸਰਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਏ. ਐਸ. ਕਾਲਜ ਖੰਨਾ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਪੀ. ਐਸ. ਯੂ. ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਜਿਹੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ 'ਲੋਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਨਸਰਾਲੀ' ਨਾਂ ਦੀ ਨਾਟਕ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1987 ਤੋਂ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਟਕ 'ਫਾਲਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰ'(2011), 'ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਹੋਰ' (2014) ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਖੇਡੇ ਗਏ। 2004 ਵਿਚ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਟੀ.ਵੀ. ਹੋਸਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਚੇਤਨਾ' ਨਾਂ ਦੇ ਪੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਨਾਟਕ 'ਅਹਿਸਾਸ' ਲਿਖਿਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ 2005 ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਇਆਂ ਗਿਆ। ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕਨੇਡਾ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਮਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+14167285686

ਨੀਰੂ ਅਸੀਮ

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੀਰੂ ਅਸੀਮ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਜੂਨ 1967 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਨੀਰੂ 2010 ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਭੂਰੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ' (2006), 'ਸਿਫਰ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨੀਰੂ ਅਸੀਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅੰਦਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਰਥ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਨੀਰੂ ਅਸੀਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਤੇ ਨਵੀਂ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦੀ ਮਾਨਵੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+1 647 643 4222

ਨੀਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਨੀਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ‘ਅੰਦਰਲੀ ਪੱਤ-ਝੱਤ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੇਕਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
Neetabalwinder@gmail.com

ਨਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਨਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਫਰਵਰੀ 1933 ਨੂੰ ਰੰਗੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰੋਪੜ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਇਹ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਨ। 2003 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਟਾਰੀਓ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅਪਰਾਧੀ ਕੌਣ’ (2016) ਅਤੇ ਨਾਵਲ ‘ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ’ (2017) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ
+16138309620
rajwinder_toor@gmail.com

ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਜਨਮ 1960 ਨੂੰ ਬਰਨਾਲਾ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2006 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕਰਮਭੂਮੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਮਲਾਹਾਂ ਦੀ ਹੇਕ ਤੋਂ’ (1985), ‘ਛਿੱਤੀ ਕੋਈ ਜੰਗ ਕਰਤੀ’ (1989) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। 1996 ਤੋਂ 2000 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ‘ਸਰਦਲ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
Navkiran22@yahoo.ca

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1939 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ 1993 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ 21 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ‘ਕੰਡਿਆਲੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ’ (2004), ‘ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੌਰਵ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ’ (2016), ‘ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੌਮੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ’ (2012), ‘ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ’ (2020) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਡੇਲੀ ਰੋਡ ਨਿਊਜ਼ ਮਹੀਨਾਵਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਉ

+19054884645

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਿਓਲ

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਿਓਲ ਦਾ ਜਨਮ 1973 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2000 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ‘ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ’ ਅਤੇ ‘ਮੈਂ ਇਕ ਰਿਸ਼ਮ’ (2015) ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਹ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ‘ਦਿਸ਼ਾ’ ਸੰਸਥਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਵਰ ਚੌਹਾਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਦਰਪਣ ਤੇ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

1-647-295-7351

deolparamjit2@gmail.com

ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੌਰ

ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੌਰ ਦਾ ਜਨਮ 31 ਮਈ 1942 ਨੂੰ ਹਿਮਾਲਾ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਲਬਰਟਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ 2 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ- ‘ਦੇਹਰੀ ਪੇ ਰੁੱਕ ਜਾ’ ਅਤੇ ‘ਮੈਂ ਮੰਦ ਸਮੀਰ ਸੇ ਆਨੰਦਿਤ’। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। 1987 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਬਣਾ

ਲਿਆ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ, ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। 2015 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਰਾਹਾਂ ਨੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਓਂਟਾਰੀਉ, ਕੈਨੇਡਾ

<http://www.parveenkaur.com/>

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਦੋਵਾਲ

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਦੋਵਾਲ ਮਾਨਵੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ। ਲਗਪਗ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਟ ਵੀ ਹਨ।

ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ’, ‘ਸੂਰਜ ਨਹੀਂ ਮੋਇਆ’ ਤੇ ਇਕ ਨਾਟਕ ‘ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਿਹ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+16472784477

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਚਾਹਲ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ‘ਮਣਕੇ’ (2004), ਅੱਜ ਦੀ ਅਹੱਲਿਆ’, ‘ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ’, ‘ਪਹਿਲੇ ਰੰਗ ਨਾਂ ਰੱਤੀਓ’, ‘ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ’, ‘ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ’, ‘ਮਿਹਨਤ’, ‘ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ’, ‘ਜਨਮਦਾਤਾ’, ‘ਦਹਿਸ਼ਤ’, ‘ਸਾਂਵਨ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ’, ‘ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਕਿਤਾਬ’ ਆਦਿ। ਡਾ. ਚਾਹਲ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਵੀ

ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਦਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਕਲਾਵਤੀ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ’ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾਵਾਂ ਵਿਚ 80 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਅਤੇ 18 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

+14316684663

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਂਧੀ

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਂਧੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 12 ਸਤੰਬਰ 1933 ਨੂੰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੈ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸੰਥਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ, ਓ. ਟੀ. ਅਤੇ ਬੀ. ਏ. ਦੇ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੋਕਲ ਮਿਊਜ਼ਕ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਣੇ ਵੀ ਸਿੱਖੇ। ਉਸ ਨੇ 1951 ਤੋਂ 91 ਤਕ ਬਤੌਰ ਗਿਆਨੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ ਕੁ ਲਈ ਥਾਈਲੈਂਡ ਜਾ ਕੇ ਬੈਂਕਾਕ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। 1996 ਤੋਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ‘ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਦੇਖ’, ‘ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ’, ‘ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ’, ‘ਹਰ ਮਨ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ’, ‘ਬੁਲੰਦ ਪਰਵਾਜ਼’, ‘ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਏ’, ‘ਵਿਸਾਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ’, ‘ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ: ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਕਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ’ ਅਤੇ ‘ਜਿਨ੍ਹ ਮਿਲਿਆਂ ਰੂਹ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋਵੇ’ ਆਦਿ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+19057896670

ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ

ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ ਪਿੰਡ ਮਰਵਾੜੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਊਨਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ B.com (Hons), LLB, Barrister at Law ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ 2008 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਵਕੀਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ 11-12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਹੁਤ ਆਈਆਂ ਪਰ ਹਰ ਰੁਕਾਵਟ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਬਣ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ‘ਆਵਾਜ਼’, ‘ਗਜ਼ਲ’, ‘ਸਫੈਦ ਸਫੇ’ ਨਾਮੀ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

pankaj@pspclawyers.com

ਪਰਵਿੰਦਰ ਗੋਗੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਭਤੀਜੀ ਪਰਵਿੰਦਰ ਗੋਗੀ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ ਹੀ ਵੱਸਦਾ ਹੈ ਪਰਵਿੰਦਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਵਿੱਤਰੀ ਹੈ। ‘ਏਕਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਮਾਨ’ ਵਰਗੇ ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਡਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਖੰਭ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪਿਆਸੀ ਨਦੀ’ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਾਰ’ (2021) ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+16473545363

ਬਲਜੀਤ ਖਾਨ

ਬਲਜੀਤ ਖਾਨ ਪਿੰਡ ਸਮਾਲਸਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਿਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਇੰਸਟਰਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਲਗਾਓ ਹੈ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮਨਪਸੰਦ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

+12049529008

ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਸੰਘੇੜਾ

ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਸੰਘੇੜਾ ਦਾ ਜਨਮ 2 ਮਾਰਚ 1944 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁਕੰਦਪੁਰ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਸ਼ਹਿਰ) ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। 1970 ਤੋਂ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੰਘੇੜਾ 10 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗਲਪ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ 1962 ਵਿੱਚ ਯੂ. ਕੇ. ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਯੂ. ਕੇ. ਤੋਂ ਹਾਇਰ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਬਿਜਨਸ ਐਂਡ ਲਾਅ ਦੀ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ। 1987 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ. ਆਈ. ਬੀ. ਸੀ. ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇਨਫੋਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਯੂ. ਕੇ. ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ’ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ **ਨਾਵਲ:** ‘ਹੱਕ ਦੀ ਮੰਗ’, 1978, ‘ਇਕ ਖੱਤ ਨਾਂ ਸੱਜਣਾ ਦੇ’, 1979, ‘ਜਾਲ’, 2010, **ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ:** ‘ਆਪਣੇ ਹੀ ਓਹਲੇ’ (1982), ‘ਖੰਭੇ’, (1982), ‘ਠੰਡੀ ਹਵਾ’ (2005), ‘ਖੰਡਰ’ (2014), **ਸੰਪਾਦਕੀ ਕੰਮ:** ‘ਆਰ-ਪਾਰ’(1993-2001), ‘ਪ੍ਰਛਾਈਆਂ ਦੇ ਓਹਲੇ’ (ਵਾਰਤਕ (2001), ‘ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਤੋਂ’ (2011)। **ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ:** ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਯੂ. ਕੇ., ਗਲੋਬਲ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਪੁਰਸਕਾਰ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਲਚਰਲ ਫੋਰਮ, ਐਮ. ਪੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ, ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰੈਕਸਡੇਲ ਓਟਾਰੀਓ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਫ਼ਗਵਾੜਾ, ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਫ਼ੁਲਕਾਰੀ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ, ਇਕਬਾਲ ਅਰਪਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਿਪਸਾ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਓਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ

ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 12-08-1956 ਨੂੰ ਪੂੜਕੋਟ ਕਲਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਸ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਅਧਿਆਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ‘ਸੋ ਕਿਉਂ ਵਿਸਰੈ’ 2017 ਨਾਲ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ‘ਕਟੋਰਾ’ (ਹਾਇਕੂ ਸੰਗ੍ਰਿਹ 2021) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਾਇਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਝਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪਰੀਸ਼ਦ, ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਫੋਰਮ ਮਾਨਸਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹੋਣਹਾਰ ਧੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ।

ਬੋਮਨਵਿਲ, ਓਨਟਾਰੀਓ

94652 30501

ਬਬਨੀਤ ਕੌਰ (ਡਾ.)

21-10-1985 ਨੂੰ ਜਨਮੀ ਬਬਨੀਤ ਕੌਰ ਐਮ. ਏ., ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਨੈੱਟ ਪਾਸ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਰਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਬਦਲਦਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2022 ਪੁਸਤਕ ਸੰਪਾਦਿਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਕਲਾਕਾਰ', 'ਪਰਵਾਸ', 'ਨਜ਼ਰੀਆ' ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਭਾ, ਵਿੰਨੀਪੈਂਗ ਦੀ ਉਹ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਜੇਹਨ. ਡੀ. ਗਰਾਫ ਸਕੂਲ, ਵਿੰਨੀਪੈਂਗ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਵਿੰਨੀਪੈਂਗ, ਕੈਨੇਡਾ

431-336-6202

kaur.babneet01@gmail.com

ਬਲਬੀਰ ਮੋਮੀ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਮੀ ਦਾ ਜਨਮ 2 ਨਵੰਬਰ 1935 ਨੂੰ ਅਮਰਗੜ੍ਹ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਐਮ. ਏ. ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। 1982 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 32 ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ **ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ (1959, 1973), ਜੇ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ (1965), ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ (1968), ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਹਨ (ਸੰਪਾਦਨ, 1971), ਮਨ ਜਾਨਤ ਸਭ ਬਾਤ, ਕੌੜੀ ਗੀਰੀ, ਸਰੋਂ ਦਾ ਬੂਝਾ (1973) **ਨਾਵਲ:** ਜੀਜਾ ਜੀ (1961), ਪੀਲਾ ਗੁਲਾਬ (1975), ਇਕ ਫੁੱਲ ਮੇਰਾ ਵੀ (1986), ਅਲਵਿਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਗੁਸਤਾਖੀ ਮੁਆਫ, **ਨਾਟਕ:** ਨੌਕਰੀਆਂ ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ (1960), ਲੋਢਾ ਵੇਲਾ (1961)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਆਦਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ ਦੀ ਟੋਭਾ ਟੇਕ ਸਿੰਘ, ਨੰਗੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ: ਫ਼ਖ਼ਰ ਜਮਾਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਕੈਨੇਡਾ Canda yesterday today & Tommorrow: Immigrant ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ 'ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਜੀਵਨ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

momi.balbir@yahoo.ca

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਹਿਦੇਵ

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਹਿਦੇਵ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਕਾਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। 2003 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਲ ‘ਤਪਦੇ ਥਲਾਂ ਦੇ ਨਖਲਿਸਤਾਨ’ 2016, ‘ਇਸ਼ਕ ਬੁੱਝੇ ਨਾ ਲੋਅ’ 2014 ਅਤੇ ਇਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਇਕ ਰੰਗ ਹੋਰ’ ‘ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ’ ਅਤੇ ‘ਮੈਂ ਬੋਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ’ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੰਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+16473287045

ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ)

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਜਨਮ ਗੁੰਨਾਂ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ, ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1935 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਨਿੰਦੋਕੇ ਮਿਸ਼ਰਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਰੋਵਾਲ, ਸਿਆਲਕੋਟ ਤੋਂ ਅਤੇ ਮੈਟਰਿਕ ਤੇ ਬੀ. ਏ. ਰਣਧੀਰ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ 13 ਸਾਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੇ ਫਿਰ 21 ਸਾਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 5 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ‘ਸਿੱਖਿਆ ਸਭਿਆਚਾਰ’, ‘ਵਿਰਸਾ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ’, ‘ਮੇਰੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ’, ‘ਰੰਗ ਕਨੇਡਾ ਦੇ’, ‘ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ’ (ਰੀਲੀਜ਼ਿੰਗ), ਅਤੇ ‘ਕਿੱਸੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ’ ਅਤੇ ‘ਖੱਬਲ ਦੀ ਪੰਡ’ (ਤਿਆਰੀ ਅਧੀਨ), ‘ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਸੰਗੀਤਾਬੀ’ 2012, ‘ਨਿਆਰੇ ਰੰਗ ਮੈਪਲਾਂ ਦੇ’, ‘ਚੇਤਿਆਂ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ’ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਉਨਟਾਰੀਓ, ਕਨੇਡਾ

O1647 – 402- 2170

balkarbajwa935@gmail.com

ਬਲਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਬਲਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਜਨਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੂਜਾਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। B.Sc, B.Ed. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। 1992 ਵਿਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸ਼ੌਂਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤਖ਼ਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2017 ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਦਿਲ ਕਰੇ’ ਛਪਿਆ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1 647 886 5068

baljitk67@gmail.com

ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੁਲੇ

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੁਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਡਾ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ ਜੋ 26 ਮਾਰਚ 1992 ਚ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਛੱਡ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਇੱਕ ਸੂਰਜ ਮੇਰਾ ਵੀ ਮਾਰਚ 2022 ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੁਲੇ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੂਰਤਾਲ ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਪੀੜ’ ਸਾਲ 2000 ’ਚ ਛਪਿਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2014 ਵਿਚ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ‘ਬੰਦ ਬੰਦ’ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਨ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਰੱਖ ਰਖਾਉ, ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਗਹਿਰਾਈ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1 (416) 587-1320

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਦਸੰਬਰ 1945 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1993 ਨੂੰ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ‘ਚਰਖੀਆਂ’ 2015 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 2008 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਟਰਾਈ ਰੂਮ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਕਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ (ਓਂਟਾਰੀਓ), ਕੈਨੇਡਾ

+19057948371

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸ: ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਅਗਸਤ 1969 ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਾਹਲਾ ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ

ਕੀਤੀ। 1990 ਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੱਸ ਗਏ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਅਤੇ ਅਸੀਸ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਗੋਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਿਤਕ ਲਗਨ, ਪਿਤਾ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸਫਰ ਵਿਚ ਉਂਗਲੀ ਫੜਕੇ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਲੱਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵੱਡਮੁੱਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨਗਾਥਾ ‘ਸੇ ਕਿਨੋਹਿਆ’ ਅਤੇ ‘ਸ਼ਬਦ ਗੁਰ ਪੀਰਾ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸੰਤ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਮਸਫਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ: ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਸ਼ੌਂਕ ਵਿਚੋਂ ‘ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗਾਥਾ’, ‘ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ’ ਅਤੇ ‘ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ‘ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ‘ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ’ ਲਿਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਲਿਤਰੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮੋਈ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖੇ। ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਡੀਓ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਲਿਆ।

ਬਰੈਂਪਟਨ

+1-647-290-3200

dhillonbs@yahoo.com

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜੂ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜੂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਪੂਹਲੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ 1945 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਚੰਦ ਕੌਰ ਪੰਜੂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਡ, ਐਮ. ਐੱਡ. ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 32 ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਹੱਕ ਭੀਖ ਨਹੀ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 1983, ‘ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਰਹਿਣ’ ਬਾਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 2010, ‘ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਜ਼ਬ ਨਜ਼ਾਰੇ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ‘ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਖੰਭ’ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ 2012, ‘ਬੇਸੁਰੀ ਸਰਗਮ’ ਵਿਅੰਗ ਕਾਵਿ 2014, ‘ਸੁੰਦਰੈਲਾ’ ਬਾਲ ਨਾਵਲ 2019, ‘ਜੁਗਨੂੰ ਸੋਚਦੇ ਹਨ’ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2019, ‘ਸਾਗਰ ਵਿਚਲਾ ਮਾਰੂਥਲ’ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2023, ‘ਚੱਲ ਨਗੀਨੇ ਤਰਾਸ਼ੀਏ’ ਬਾਲ ਨਾਵਲ 2023 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮਹਿੰਦਰ ਪੰਜੂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਬਾਲ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

+12267503138

mohinderpanjupoohli@gmail.com

ਮੇਜਰ ਮਾਂਗਟ

ਮੇਜਰ ਮਾਂਗਟ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਜਨਵਰੀ 1961 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਪੂਨੀਆਂ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਕੱਬਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਉਹ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਇੰਸਟਰਕਟਰ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗਲਪ ਤੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ: **ਗੀਤ:** ‘ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼’(1982), **ਕਹਾਣੀਆਂ:** ‘ਤਲੀਆਂ ਤੇ ਉੱਗੇ ਥੋਹਰ’ (1990), ‘ਕੂਜਾਂ ਦੀ ਮੌਤ’ (1993),

‘ਤ੍ਰਿਸ਼ਕੂ’ (2000), ‘ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ’ (2006), ‘ਮੋਮਬੱਤੀ’ (2012), ‘ਮਨ ਮੌਸਮ ਦੀ ਰੰਗਤ (2016), **ਪੂਰੇ ਨਾਟਕ:** ਪਿੰਜਰੇ (2001) (ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਮੰਚਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ), ਚੌਰਸਤਾ (2004) (ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਮੰਚਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ), **ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ:** ਆਹਮਣੇ ਸਾਹਮਣੇ (2003), **ਫਿਲਮਾਂ:** ਸੁਲਗਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ(2005), ਪਛਤਾਵਾ (2006), ਦੌੜ (2007), **ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ‘ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼’, ਦਰਿਆ ‘ਚੋਂ ਦਿਸਦਾ ਚੰਨ (2009), **ਨਾਵਲ:** ਸਮੁੰਦਰ ਮੰਥਨ (2013), ‘ਇਕ ਹੋਰ ਜਨਮ’ **ਵਾਰਤਕ:** ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ (2014), ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਯਾਤਰਾ (2021)। **ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ:** 1996 ਸਨਮਾਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮਾਛੀਵਾੜਾ, 2003 ਅਦਾਰਾ ਆਰ ਪਾਰ ਬੈਸਟ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, 2006 ਬੈਸਟ ਫਿਲਮੀ ਕਹਾਣੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਫਿਲਮਾਂ, 2016 ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਬਰਵਾਲੀ, 2016 ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵਲੋਂ ਮੇਜਰ ਮਾਂਗਟ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਓਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

905-796- 9797, 416-727-2071

major.mangat@gmail.com

ਮਦਨਦੀਪ ਬੰਗਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਉਂਟਾਰੀਓ ਵਾਸੀ ਮਦਨਦੀਪ ਬੰਗਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ‘ਤੂਫਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ’ (2011), ‘ਹੰਝੂ’ (2016), ‘ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤ’ (2023)। ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਔਖੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸਿਨਫ਼ ਗ਼ਜ਼ਲ ਨੂੰ ਮਦਨਦੀਪ ਨੇ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਫਲਸਫ਼ਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਉਂਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

+16478893053

madanbanga@hotmail.com

ਮਿੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ

ਮਿੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ ਭਾਵੇਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਕਬੂਲ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਜਨਮ 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿਤਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਸੰਪੂਰਨ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਘਰ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਰਮੀ ਵਿਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇਖ ਲਿਆ। 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ‘ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸੋਵੀਅਤ ਅੰਬੈਸੀ’ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਛਪਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। **ਪੁਸਤਕਾਂ:** ‘ਕੈਕਟਸ ਦੇ ਫੁੱਲ’ ਕਹਾਣੀਆਂ (1973), ‘ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਗੇਟ’ ਕਹਾਣੀਆਂ (2001) ‘ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ’ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ‘ਫ਼ਾਨੂਸ’ ਕਹਾਣੀਆਂ (2005), ‘ਦੇ ਆਸਮਾਨ’ ਹਿੰਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ, ‘ਅਣਜਾਣੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ’ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ (2011) ਤੇ ‘ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ’ ਕਹਾਣੀਆਂ, ‘ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (2002) ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਸੰਪਾਦਕ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। 1997 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਪਤਾਹਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ‘ਵਤਨ’ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ। ਇਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸਭ ਕੁੱਝ ਖਤਰਿਆਂ 'ਚ ਹੈ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ

ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

majornagra@gmail.com

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਭਾਗੀਕੇ)

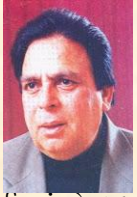

ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਦਵਤਾਂ, ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਤੀਭਾ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦ ਪ੍ਰਵਾਜ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ’ (2011), ‘ਮਹਾਨ ਯਾਦਾਂ: ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ’ (2015) ਕਾਵਿ ਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

brarg@srogers.com

ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ

ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ (ਜਨਮ 13 ਜੂਨ 1939) ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਓਟਾਵਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਹਨ। ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਾਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਵਜੋਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 16 ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। **ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ:** ‘ਅਕਾਸਮਾ’ (1976), ‘ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ’ (1983), ‘ਚੁੱਪ ਦੇ ਬੰਜਰ’ (1983), ‘ਕੰਚਰ ਚੰਦਰ’ (1990), ‘ਅੱਕ ਦੇ ਫੁੱਲ’ (1983), ‘ਤੱਤੇ ਅੱਖਰ’ (1990), ‘ਖੰਭਾਂ ਵਰਗੇ ਬੋਲ’ (1994), ‘ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਅੱਖ’ (2000), ‘ਰੰਗ ਸੁਗੰਧ’ (2005) ‘ਜੇ ਬਿਰਖ ਬੋਲ ਸਕਦੇ’, **ਹਾਇਕੂ:** ‘ਪਰਾਗ ਪਰਤਾਂ’ (2010), ‘ਚੁੱਪ ਦੀ ਪੈੜ’।

ਓਟਾਵਾ, ਕੈਨੇਡਾ

[mitterrasha@gmail.com](mailto:miterrasha@gmail.com)

+8196822407

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਵਿਚੋਂ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1937 ਨੂੰ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 2016 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਟਾਰੀਓ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਇਕ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ‘ਸਮਝੋਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ’ ਹੈ। ‘ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡੇ ਦੇ ਰਾਹੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਿਲ’ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਲੇਖਕ ਹਨ। ‘ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਜਗ ਬੀਤੀ’ ਅਤੇ ‘ਆਲੋਕਿਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤ’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ।

ਉੱਟਾਰੀਓ, ਕੈਨੇਡਾ

captainmohindersingh@gmail.com

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। 1967 ਤੋਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੇਟ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। 2014 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅਣਮੁੱਕ

ਵਿਆਜ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

mdhillon1@shaw.ca

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸੋਝੀ ਦੀ ਸੋਗਾਤ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ. ਕਮਿਸਟਰੀ ਪਾਸ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

ਯੁਵਰਾਜ ਰਤਨ

ਯੁਵਰਾਜ ਰਤਨ ਦਾ ਜਨਮ 1947 ਨੂੰ ਢੁੱਡੀਕੇ ਜ਼ਿਲਾ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਤੇ 1972 ਨੂੰ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ 28 ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਸ ਪਾਰ' (1990), 'ਗੋਰੀ ਹਿੱਕ ਦਾ ਨਿੱਘ' (1999)। ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਅਤੇ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

yrattan@shaw.ca

ਰਾਜਪਾਲ ਬੋਪਾਰਾਏ

ਰਾਜਪਾਲ ਬੋਪਾਰਾਏ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦਾ ਸੰਜੀਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਟਕ ਆਪਣੇ ਆਧਿਆਪਕ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੋਂ ਮਿਲੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚੋਂ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ, ਕਰਮ-ਭੂਮੀ ਲਈ ਸਨੇਹ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ, ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਅਮੀਰੀ ਗੁਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਹਾਸ਼ੀਏ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ

+143722066745

ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ

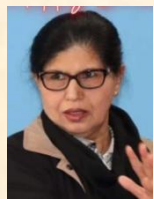

ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਮਾਰਚ 1954 ਨੂੰ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਘਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਰਮਿੰਦਰ ਰੰਮੀ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਰੁਚੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜਨ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ। ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ 2007 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ, ਲੇਖ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਲੇਠੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਜਗਤ ਵਿਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਲੇਖਿਕਾ, ਕਵਿੱਤਰੀ, ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ, ਫਾਊਂਡਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਂਝਾ, ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵੂਮੈਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਓ. ਐਫ. ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1 (647) 919-9023

ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ ਗਿੱਲ

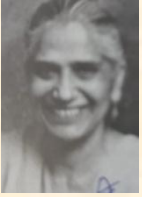

ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਦਾ ਜਨਮ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਭੁੱਲਰ ਬੇਟ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਪਿਤਾ ਸ. ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਤੇ ਮਾਤਾ ਚਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬੀ. ਏ. ਗੌਰਮਿੰਟ ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਐਮ. ਏ. ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। 1975 ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੀ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ 'ਇਕ ਹੋਰ ਧੋਖਾ' ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ 'ਟਾਹਣੀਓਂ ਟੁੱਟੇ' (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) 2011 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1 (905) 915 3839

ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ (ਪ੍ਰੀਤ) (ਡਾ.)

ਡਾ. ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਨਾਟਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। ‘ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ’, ‘ਦਸਤਕ’, ‘ਅਮਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼’, ‘ਜੈ ਜਨਨੀ’, ‘ਜ਼ਿੰਦ ਦੀ ਟਹਿਣੀ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਪੰਛੀ’। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਯਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਯਾਦਾਂ ਬਹੁ ਰੰਗੀਆਂ’ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ Punjab Heritage and Education Foundation ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਰਾਣਾ ਚਾਨਾ

ਰਾਣਾ ਚਾਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਕਤੂਬਰ 1972 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ 25 ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਵਿੱਨੀਪੈਗ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ 2 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ‘ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰੀਤਾਂ’ (2013), ‘ਕਲਮ ਤੇ ਅੱਖੀਆਂ’ (2016)। ਉਹ ਵਿੱਨੀਪੈਗ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਬੜੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵਿੱਨੀਪੈਗ, ਕੈਨੇਡਾ

+12047950007

rana.chana@yahoo.ca

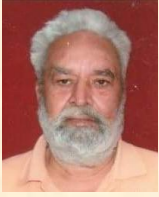
ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ (ਡਾ.)

ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਓਂਟਾਰੀਉ ਦੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’, ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ: ਪਾਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰ’।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ

dr.ravindercheema@gmail.com

ਲੱਖ ਕਰਨਾਲਵੀ

ਲੱਖ ਕਰਨਾਲਵੀ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਅੰਗ ਰਹਿ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਪਤਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਤ ਫੌਜੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੈ। ਲੱਖ ਕਰਨਾਲਵੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੋਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਲੱਖ ਕਰਨਾਲਵੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵੀ, ਇਕ ਸਫਲ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਨ: 'ਰੱਤ ਦੇ ਦੀਵੇ' (ਕਵਿਤਾ), 'ਚਾਰ ਚਿਰਾਗ' (ਕਵਿਤਾ) 1992, 'ਅੱਗ ਦਾ ਸ਼ਤੀਰ' (ਨਾਵਲ) 1997, 'ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਓਹਲੇ' (ਕਵਿਤਾ) 2001, 'ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰੰਗ' (ਕਵਿਤਾ) 2005, 'ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ' (ਕਵਿਤਾ) 2005। "ਅੱਗ ਦਾ ਸ਼ਤੀਰ" 1997-98 ਦੀ ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਰਚਨਾ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ
+1 437 217 7969

ਲਵੀਨ ਕੌਰ ਗਿੱਲ

ਲਵੀਨ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਪਰਾਈ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਉਭਰਦੀ ਕਵਿੱਤਰੀ ਹੈ। 'ਮੈਂ ਘਾਹ ਨਹੀਂ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਹੈ 'ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਈ'। ਲਵੀਨ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਅਮਰ ਕਰਮਾ ਅੰਗ ਦਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪਲ ਫੁਰਸਤ ਦੇ ਕੱਢ ਕੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮਨ ਹੋਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ, ਕੈਨੇਡਾ
+14164195376

ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਡਾ.)

ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਸਤੰਬਰ 1945 ਨੂੰ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਚਵਿੰਡਾ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜ ਭੈਣ ਭਰਾ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਭਰਾ। ਆਪਣੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ, ਪਲੇਠਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ

ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਸਦਕਾ ਬੀ. ਏ., ਬੀ. ਐੱਡ. ਕਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਾਈ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਜ਼ਰੀਏ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰਚਨਾ ਜਗਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। 2000 ਵਿਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੌਥੀ ਕੂਟ’ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ‘ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਿੰਦੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ‘ਚੌਥੀ ਕੂਟ’ ਅਤੇ ‘ਮੈਂ ਹੁਣ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹਾਂ’, ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਚੌਥੀ ਕੂਟ (ਫਿਲਮ) ਵੀ ਬਣੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਈ 2015 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਕਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫਿਲਮ ਉਤਸਵ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ: ‘ਲੋਹੇ ਦੇ ਹੱਥ (1971), ‘ਅੰਗ-ਸੰਗ (1979), ‘ਭੱਜੀਆਂ ਬਾਰੀਂ (1987), ‘ਚੌਥੀ ਕੂਟ (1998), ‘ਤਿਲ-ਫੁੱਲ (2000), ‘ਜਮਰੌਦ (2021),

ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ: ‘ਸਾਹਿਤਕ ਸਵੈਜੀਵਨੀ’, ‘ਗੁਫਾ ਵਿਚਲੀ ਉਡਾਣ’ (ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ),

ਸਫਰਨਾਮਾ: ‘ਪਰਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬ’ (ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ), ‘ਵਗਦੀ ਏ ਰਾਵੀ’ (ਸਫਰਨਾਮਾ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ),

ਆਲੋਚਨਾ: ‘ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਸਾਰ’ (ਆਲੋਚਨਾ), ‘ਨਾਵਲਕਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ-ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ’ (ਆਲੋਚਨਾ), ‘ਪੜ੍ਹਿਆ-ਵਾਚਿਆ’ (ਆਲੋਚਨਾ), ‘ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਚੌਮੁਖੀਆ ਚਿਰਾਗ਼ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ’, ‘ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਗਾਥਾ’ (ਇਤਿਹਾਸ), ‘ਗ਼ਦਰੀ ਜਰਨੈਲ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ’ (ਇਤਿਹਾਸ), ‘ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ’ (ਇਤਿਹਾਸ), ‘ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬੇ ਕੌਣ ਸਨ’ (ਇਤਿਹਾਸ), ‘ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲਦਿਆਂ’ (ਵਾਰਤਕ),

ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ: ‘ਕਰਵਟ’ (ਸੰਪਾਦਿਤ), ‘ਕਥਾ-ਧਾਰਾ’ (ਸੰਪਾਦਿਤ), ‘ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ’ (ਜੱਟ ਦੀ ਜੂਨ), ‘ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ’ (ਮੇਰੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਦਰਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ), ‘ਆਤਮ ਅਨਾਤਮ’ (ਕਾਵਿ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਕਥਾ ਰੰਗ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ), ‘ਦਾਇਰਾ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ), ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਲੋਚਨਾ ਰੂਪ ਤੇ ਰੁਝਾਨ’, ‘ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ’, ‘ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ’, ‘ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਰਿਆਮ ਅੰਕ’ (ਮਾਸਿਕ ‘ਵਰਿਆਮ’, ਜਲੰਧਰ), ‘ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਛਾਣ’, ‘ਅਲਵਿਦਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੰਨੋਆਣਾ’, ‘ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਉੱਚਾ ਬੁਰਜ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ’। ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

9872602296

ਵਿੱਛੜ ਚੁੱਕੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1923 ਨੂੰ ਮਹਿਰੋਂ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। 1984 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 7 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ‘ਹਰ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਸੂਰਬੀਰਤਾ’ 2005, ‘ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਮਾਰਤੰਡ’ 2005, ‘ਕਵੀਸ਼ਰੀ: ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ’ 2011, ‘ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਖੂਨੀ ਵਿਰਸਾ’ 1999, ‘ਵਾਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਹ’ (ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ) 2002। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2005 ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 2007 ਵਿਚ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਜਨਮ 6 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੋਹਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨਾ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਪੁੰਸਕ ਲੋਕਤੰਤਰ: ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ 2001 ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਵੀ ਇਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। 2014 ਵਿਚ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਸਰੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਦਾ ਜਨਮ 7 ਜੁਲਾਈ 1940 ਨੂੰ ਰਾਏਕੋਟ ਬੱਸੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਕ ਲੇਖਕ, ਕਵੀ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਚਿੰਤਕ, ਆਲੋਚਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1970 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ

‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 1976 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਲੋਕਤਾ’ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਕੱਢਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਮਕਾਲੀ ਮੀਡੀਏ ਦੀ ਨਫਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤੀ ਜ਼ਬਰ ਖਿਲਾਫ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਲੇਖ ਲਿਖੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ‘ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਆਰਤ’ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ), ‘ਹੋਚੀ ਮਿੰਨ (ਜੀਵਨੀ)’, ‘ਪਿਰੀਆ’ (ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ) ‘ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ ਮੈਡਮ ਕਾਮਾ’ (ਜੀਵਨੀ) ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਵੀ ਤਰਜਮੇ ਕੀਤੇ। 20 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਨੂੰ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਅਵਤਾਰ ਰੋਡੇ

ਅਵਤਾਰ ਰੋਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਹ 70ਵਿਆਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2014), ਉਡੀਕ (ਨਾਵਲ 1993), ਤਲਾਸ਼ (ਨਾਵਲ 2014), ਧੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਬੇਗਾਨੇ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 1998) ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ 2017 ਵਿਚ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਕੰਦ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਕੰਦ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਮਈ 1941 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਮੇਰੇ ਗੀਤ ਕਸੈਲੇ ਹੋਏ’, ‘ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 2010, ‘ਦਰਵੇਸ਼ ਬੀਬੀਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਜੰਗਾਲਿਆ ਕਿੱਲ’ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 2012 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦਰਵੇਸ਼ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ ਅਖ਼ਬਾਰ’ ਵਿਚ ਕਿਸ਼ਤਵਾਰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਸੀ ਵਲੋਂ ਲਾਈਫ ਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਕੰਦ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਦਾ ਜਨਮ 4 ਫਰਵਰੀ 1943 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਢੁੰਡੀਕੇ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ) ਵਿੱਚ ਸ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਹਿਸਾਬ ਤੇ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਿੱਚ ਬੀ. ਏ. ਡੀ. ਐਮ. ਕਾਲਜ ਤੋਂ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) ਅਤੇ 1995 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ‘ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੂਪਾਂਤਰਣ’ ਵਿਸ਼ੇ ’ਤੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ. ਕੀਤੀ। 1963 ਵਿੱਚ ਉਹ ‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ ਦਾ ਸਬ-ਐਡੀਟਰ ਬਣੇ। 1972 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1982 ਤੱਕ ਬੀ. ਸੀ. ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 1982 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ‘ਕਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਸਪਤਾਹਿਕ ਨਾਂ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ, ਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਹੇ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ 20 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਅਨੁਵਾਦ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। **ਕਵਿਤਾ:** ਰੂਪ ਅਰੂਪ (1976), ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ (1976), ਖਲੀਜ਼ (1978), ਆਪਣੇ ਸਨਮੁੱਖ (1980), ਕਾਲਾ ਸੂਰਜ (1984), ਅੱਗ ਦਾ ਸਫਰ (1992), ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਹਾਸਿਲ (1996), ਪੌਣਾਂ ਦੇ ਰੰਗ (2001), ਨਜ਼ਮ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ (2005), ਨਜ਼ਮ (ਕਵਿਤਾ) (2005), **ਹੋਰ:** ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ: ਵਾਰਤਕ, 1998), ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ (ਸੰਪਾਦਨ ਵਾਰਤਕ, 2005), ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, **ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ:** ਮੈਨ ਐਂਡ ਦੀ ਮਿਰਰ, 1980, **ਅਨੁਵਾਦ:** ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ (ਸੰਪਾ), 2005, ਉਕਾਬ ਦੀ ਉਡਾਣ (ਕਵਿਤਾ) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਵੀ ਚੀਫ ਡੈਨ ਜਾਰਜ, 1980। ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ 10 ਵਾਰ ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ ਰਹੇ। ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਬੀ. ਸੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2010 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। 2011 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ’, ‘ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ’, ‘ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਅਜੂਬੇ’ ‘ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਿਖਰ’ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਈਆਂ। 2013 ਵਿੱਚ ਐਡਮਿਨਟਨ ਵਿਖੇ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (13 ਮਾਰਚ 1918 - 25 ਸਤੰਬਰ 1986)

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਸੀ। 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ 1937 ਨੂੰ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਰਹੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਜੱਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਲੇਬਰ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਪਾਰਟੀ (ਉਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ) ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਸਦਕਾ ਹੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਮੁੜ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ‘ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਚੌਣਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ’

ਕੈਨੇਡਾ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ (23 ਜਨਵਰੀ 1929-08 ਅਕਤੂਬਰ 2018) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪਰਨਾਏ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਜਨਵਰੀ 1929 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਬਚਨ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੋਰਾਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਵਿਚ ਕਰਲਕ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ 1944 ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ 1950 ਵਿਚ ‘ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ’ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਸੀ, “ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ”। 1964 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਸਨ। ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ, ‘ਕੌਲ ਕਰਾਰ’ ਅਤੇ ‘ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਆਲ੍ਹਣਾ’ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ 1971 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ‘ਅੰਨੀ ਗਲੀ’ ਛਪੀ। ਸੰਨ 1964 ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੀ ਸੀ ਹਾਈਡਰੋ ਵਿਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੁਕਿਟਲਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਏਥੇ ਹੀ ਉਹਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 8 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਕਣਕਾਂ

ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ (1953, 1996), ਕੌਲ-ਕਰਾਰ (1960, 1996), ਕਿਰਣਾਂ ਦਾ ਆਲ੍ਹਣਾ (1963, 1997), ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ (1973, 1997), ਕੰਚਨੀ (1980, 1997), ਕਤਲਗਾਹ (1985, 1997), ਅਗਨਾਰ (ਕਵਿਤਾ 1993, 1997), ਅੱਜ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਤੱਕ (2001), ਦੋਹਾਵਲੀ (2003), ਦਾ ਸਰਕਲ ਔਫ ਇਲੂਸ਼ਨ, (2011) ਅਤੇ ਦਾ ਹਿਊਸ ਔਫ ਰੇਨਬੋ (2013)। ਆਪਣਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਜਮੁਨ-ਏ-ਤੱਰਕੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਰਾਮਪੁਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟ੍ਰਸਟ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਔਥਰ ਐਂਡ ਆਰਟਿਸਟ ਕੈਨੇਡਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਉਰਦੂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਅਤੇ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਾਮਪੁਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1953 ਦੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਰੂਸੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਗਿੱਲ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ

ਗਿੱਲ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ (1937- 2017) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸੀ। ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛੱਪੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਲ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸਨ ਅਤੇ 1970 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸਨ।

ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ: ਹੰਤੂ ਹਦਿਏ (1964), ਮੈ-ਖਾਨਾ (1965), ਲਲਕਾਰ (1965), ਜਾਗ ਪਏ ਹਿੰਦ ਦੇ ਜਵਾਨ (1966), ਕੈਫ-ਇ-ਗਜ਼ਲ (1966), ਗੀਤ ਮਣੀ (1967), ਅਸਵਾਤ-ਇ-ਗਜ਼ਲ (1973), ਆਰ ਚਾਨਣ ਪਾਰ ਚਾਨਣ (1973), ਚੰਬੇ ਦੀ ਡਲੀ (1975), ਜਿੰਦ ਬਲੇ ਅਧਮੋਈ (1976), ਬੰਜਰ ਧਰਤੀ (1976), ਅਰਕ-ਇ-ਗਜ਼ਲ (1977), ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੁਗੰਧ (1978), ਗਜ਼ਲਮਣੀ (1995), ਤਨਵੀਰ-ਇ-ਗਜ਼ਲ (1996), ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀਆਂ (1998), ਮੌਸਮ ਦਾ ਸੰਤਾਪ (2004), ਸ਼ਰਾਰੇ (2005), ਸੋਜ-ਇ-ਨਿਹਾਂ (2006), ਹਾਸਲ-ਇ-ਜਨੂੰ (2006), ਗਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ (2007), ਬਾਬਲ ਜਾਈ ਕੀ ਕਰੇ (2007), ਉਅੰਕਾਰ (2008), ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਵਹਿ ਤੁਰੀ (ਤ੍ਰੈਯਾਸ਼ੀ ਦੋਹੇ) ਆਦਿ। ‘ਲੂਣਾ ਪੂਰਨ ਮੰਗਦੀ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 22 ਸਤੰਬਰ 1919 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਬਸੰਤ ਕੌਰ, ਪਿਤਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 286 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਟੇਜੀ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 38 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ; **ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ**

ਗੀਤ: 'ਜੱਟੀ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ', 'ਮਾਨ-ਸਰੋਵਰ', 'ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ', 'ਮਹਿਫਲ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ', 'ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ', 'ਪੀਂਘਾਂ', 'ਨਵੇਂ ਗੀਤ', ਉਸਾਰੂ ਗੀਤ; ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ; **ਮਹਾਂ-ਕਾਵਿ:** 'ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਬੋਲਿਆ', 'ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੋਧਣ ਧਰਤ ਲੋਕਾਈ', 'ਹੀਰ' **ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** 'ਮਾਣ ਜਵਾਨੀ ਦਾ', 'ਫੁੱਲ ਕੱਢਦਾ ਫੁਲਕਾਰੀ', 'ਜੱਟ ਵਰਗਾ ਯਾਰ', 'ਸਤਸੰਗ ਦੇ ਘੜੀਆਂ', 'ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਤਲ', 'ਮਾਂ ਦੀਏ ਰਾਮ ਰੱਖੀਏ' **ਵਾਰਤਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** 'ਕੁੰਡਾ ਖੋਲ੍ਹ ਬਸੰਤਰੀਏ', ਰੇਡੀਓ ਰਗੜਸਤਾਨ; **ਵਿਅੰਗ:** 'ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਦਰਬਾਰ' 'ਸ਼ਬਦ-ਚਿੱਤਰ: ਚਿਹਨ ਚਿੱਤਰ', 'ਦਾਤਾ ਤੇਰੇ ਰੰਗ', 'ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਨੈਣੀਂ ਡਿੱਠਾ' **ਨਾਵਲ:** 'ਅਮਾਨਤ' **ਨਾਟਕ:** 'ਕੱਠ ਲੋਹੇ ਦੀ ਲੱਠ', 'ਰਾਹ ਤੇ ਰੋੜੇ'।

ਕੈਨੇਡਾ

ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ (1946-2017)

ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖਕ ਕਵੀ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮੋਗਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। 1970 ਤੋਂ 1975 ਤੀਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ 'ਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਰਹੇ। 1975 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਲ ਫੈਕਰਟੀ ਵਰਕਰ, ਦਰਬਾਨ, ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵਾਟਰਲੂ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ., ਐਮ. ਫਿਲ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਚ ਕੀਤੀ। ਡਲਹੋਜ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈਲਫ਼ੈਕਸ ਤੋਂ ਬੀ. ਐਡ. ਕੀਤੀ। 1985 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਪੀਅਲ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਗਰਮ ਮੀਡੀਆ-ਚਿੱਤਕ ਵੀ ਸੀ। ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਕਾਵਿ-ਨਾਟ, ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਗੱਦ ਵਰਗੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ-ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ **ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ:** ਸੁਲਗਦੇ ਅਹਿਸਾਸ (1973), ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ (1984, 1991), ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ (1985), ਕਵਿਤਾ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਦੀ ਹੈ (1995), ਪਲੰਘ-ਪੰਘੂੜਾ ਕਾਵਿ-ਨਾਟ(2000), ਤਿੰਨ ਕੋਣ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਧੰਜਲ ਅਤੇ ਸੁਖਿੰਦਰ ਨਾਲ

ਸਾਂਝੀ, 1978), **ਹੋਰ:** ਸੜਦੇ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਸਰਗਮ (ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਭਾਗ-1, 2012), ਬਰਫ ਵਿੱਚੋਂ ਉਗਦਿਆਂ (ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਭਾਗ-2), ਮੌਤ ਇੱਕ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ (ਨਾਵਲ, 2005), The Death of a Passport (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲ), ਮਕਤਲ (ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਪਾਦਨਾ, 1983), The Midair Frown (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲ), ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਜਾਤ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 2014)। 17 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਖੇ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਆਰਟਿਸਟ)

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਜਨਮ 1937 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਕਾਲਜ ਆਫ ਆਰਟਸ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ‘ਆਧੁਨਿਕ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ’, ‘ਸੰਖ ਸਿੱਪੀਆਂ’, ‘ਰਾਗਮਾਲਾ’ (ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ),। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। 24 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦਾ ਜਨਮ 1937 ਨੂੰ ਰਾਮਪੁਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ 2001 ਨੂੰ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸ ਗਏ। ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਰਾਮਪੁਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਉਘੇ ਆਗੂ ਸਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇੱਕ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈ। ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ‘ਯੁਗਾਂ ਯੁਗਾਂ ਦੀ ਪੀੜ’, ‘ਅਸੀਮਤ ਸਫਰ’, ‘ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੱਥ’, ‘ਮੈਂ ਨਿਰੀ ਪਤਝੜ ਨਹੀਂ’, ‘ਧੀਆਂ’, ‘ਅੱਜ ਤੀਕ’, ‘ਇਹ ਸਫਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ’, ‘ਸਫਰ ਸਾਡੀ ਬੰਦਗੀ’, ‘ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ’ ਅਤੇ ‘ਪੈਰੋਲ ’ਤੇ ਆਈ ਕਵਿਤਾ’ ਆਦਿ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਗੁਲਾਬੀ ਛਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ’ ਖ਼ਾਸ ਚਰਚਿਤ ਰਿਹਾ। ਕੁੱਝ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਕੂੜ ਨਿਖੁੱਟੋ’, ‘ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਰੰਗ’, ‘ਕਤਰਾ ਕਤਰਾ ਸੋਚ’ ਤੇ ‘ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਫੁੱਲ ਨਿੱਕੀ ਵਾਸ਼ਨਾ’ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਘੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਸਮਰੱਥ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੌਮੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਰਾਮਪੁਰ ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਗੀਤਕਾਰੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। 07-11-2021 ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ (1928-2021)

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਸਨ। ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੰਮੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਮਾਰਚ 1928 ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸੁਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1961 ਵਿਚ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਗਏ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1970 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ 20 ਸਾਲ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ 1990 ਵਿਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ। 1993 ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ। ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸੰਨ 2004 ਵਿਚ ਉਹ ਬਰਨਬੀ ਬੀ. ਸੀ. ਦਾ ਵਾਸੀ ਬਣ ਗਏ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ 1943 ਵਿਚ ਲਿਖੀ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਹੈ। 1948 ਤਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਿਆਸੀ ਰਹੇ। 1952 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟਾਲਿਨ ਉੱਤੇ ਨਵਾਂ ਸਮਾਜ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤੇ। 1980 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ। ਜੂਨ 1980 ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। **ਲਿਖਤਾਂ:** ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ (ਜੀਵਨੀ), 1943, ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ) 1972, ਓਵਰਟਾਇਮ ਪੀਪਲ (1989), ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ (ਕਵਿਤਾ), 1992, ਲੰਡਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦ (ਵਾਰਤਕ), 1992, ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤ (ਨਿਬੰਧ), 1992, 1919 ਦਾ ਪੰਜਾਬ (ਇਤਿਹਾਸ), 1992, ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਦੇ ਖਤ ਬੇਗਮ ਸਰਫ਼ਰਾਜ਼ ਇਕਬਾਲ ਦੇ ਨਾਂ (ਅਨੁਵਾਦ), 2002, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਵਾਰਤਕ), 2003, ਚੀਨ ਵਿਚ 22 ਦਿਨ (ਡਾਇਰੀ), 2007, ਪਾਰਵਤੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ), 2007, ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਰਾਲਫ਼ ਰਸਲ, (ਅਨੁਵਾਦ), 2007, ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਮੇਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ (ਸੋਮ ਆਨੰਦ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ: ਅਨੁਵਾਦ) 2007। **ਇਨਾਮ:** ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵਲੋਂ

ਸਨਮਾਨਿਤ 2004, ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਸੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਫ ਟਾਈਮ ਐਚੀਵਮੈਂਟ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ 2011, 4 ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਕਨੇਡਾ ਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਹੈਰੀਟੇਜ ਵਲੋਂ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। 2021 ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬਹੁਤਾਂ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪਹਿਚਾਨ ਇੱਕ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮ ਕਥਾ ਵੀ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੀ ਵੀ।

ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1912 ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਕੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਸ. ਸ. ਅਮੋਲ ਹੁਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 1936 ਵਿਚ ਉਹ ਪੀਨਾਂਗ, ਮਲਾਇਆ ਚਲੇ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਰਾਗੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਮਲਾਇਆ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿਵਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਰ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। **ਲਿਖਤਾਂ:** ‘ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ’ (ਕਵਿਤਾ), ‘ਗਦਰੀ ਤੇ ਕਾਮਾ’ (ਬਾਬਾ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪਾਦਨ: ਵਾਰਤਕ), **ਨਾਵਲ:** ‘ਲਹਿਰ ਵਧਦੀ ਗਈ’, ‘ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ’, ‘ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ’, ‘ਬਾਬਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਉਸਮਾਨ’, 1975, ‘ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਮਦਨ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ’ 1977, ‘ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ’, 1978, ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ’ 1982, ‘ਜੰਝ ਲਾੜਿਆਂ ਦੀ’ 1982, ‘ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ’ 1984, ‘ਵਾਰੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਤ’ 1984, ‘ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ’,

‘ਗਦਰੀ ਗੁਲਾਬ’, ‘ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ’ 1990, ‘ਇੱਕ ਮਾਂਗ ਸਪੂਰੀ’ 1991, ‘ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਮੌਤ’, ‘ਵਾਹਗਾ ਤੋੜੇ’, ‘ਬੇਵਤਨੇ’, ‘ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ’, ‘ਗਦਾਰ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ’, ‘ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ’, ‘ਲੰਡਨ ਰੋਡ’, ‘ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ’।

ਇਨਾਮ: 1981 ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ 2005, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ 2006 ਪਰਵਾਸੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਵਾਰਡ 2006 ਨੂੰ 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ

ਪਰਵਾਸੀ ਕਥਾਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਬਿਲਗਾ ਸੀ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੇਠੂਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਸੀ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਰਿਹਾ। ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਕਈ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹੇ। ਉਹ 1987 'ਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਧਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਰਚੀ ਪਰ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਅਫਸਰ ਬਣੇ। ਫਿਰ ਕਈ ਫੈਕਟਰੀਆਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਦੇਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ, ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ-ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਉਹ ਕਥਾ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਲਿੱਲੀ’ 1996 'ਚ ਛਪਿਆ। ਫਿਰ 2002 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸੱਚ ਦਾ ਮੁੱਲ’ ਛਪਿਆ। ਫਿਰ ‘ਸੰਤਾਪ’ ਤੇ ‘ਪ੍ਰੀਤੀ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ। ਮਈ, 2014 ਵਿਚ ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਬਰਜਿੰਦਰ ਗੁਲਾਟੀ

ਬਰਜਿੰਦਰ ਗੁਲਾਟੀ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਿਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ‘ਕਲਮ ਤੇ ਕਰਮ’ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਾਰੇ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਲਈ

ਨਿਰੰਤਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ, ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। 11 ਦਸੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਇਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੰਵਲ (1947-2018)

ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੰਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਕਵੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਸੱਜਰੇ ਸੁਪਨੇ’ (1970), ‘ਮੀਲ ਪੱਥਰ’ (1978), ‘ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਕੱਚ ਕੰਕਰਾਂ’ (1981) ‘ਪੱਛਮ ਵਲ ਖੁਲਦਾ ਬੂਹਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ’ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਬੀਸੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਹਰ ਸਿਨਫ (ਗ਼ਜ਼ਲ, ਗੀਤ, ਰੁਬਾਈ, ਕਵਿਤਾ) ਵਿਚ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਨਕੇਰੇ ਬਦਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ, ਮਹਿਕ ਹਾਂ ਮੈਂ, ਹੰਝੂਆਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਰਲਾ ਕੇ, ਆਦਮੀ ਚੋਂ ਮਨਫੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਨੁਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਪਿਆਰ, ਰੁਮਾਂਸ, ਮਾਨਵੀ ਸਰੋਕਾਰ, ਵਿਅੰਗ, ਜਜ਼ਬੇ, ਅਨੁਭਵ, ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਅਰਜੁਨ ਪਿੰਗਲ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਰੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ, ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਕੈਨੇਡਾ

ਏ ਕ ਪੈਂ ਡਾ

ਤੋਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਤੋਹਫ਼ਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ

ਬੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ

(ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ)

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ

#ਲਵੈਂਡਰ

(ਕੋਨੇਡਾ ਦੀ ਏਟਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ)

ਸੰਪਾਦਕ: ਸੁਰਜੀਤ/ਦੇਵਾਣੇ

ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਪਲੇਠਾ, ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਤੇ ਮਨਪਸੰਦ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ, ਉਦਗਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਥਾਂ ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਬਾਰੂਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਨੇ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮੌਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੜੀ ਮੁੱਲਵਾਨ ਕਵਿਤਾ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਬੜੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੂਜੇ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੂਲਾ ਲਾਹ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। 1907 ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਤੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ 'ਗਦਰ ਲਹਿਰ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਸੁਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ' ਅਤੇ 'ਸੰਸਾਰ' ਨਾਮੀ ਪਰਚੇ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀ। 'ਗਦਰ' ਅਤੇ 'ਗਦਰ ਗੂੰਜ' ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। "ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗ਼ਦਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।" (ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ) ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ, ਭੂ-ਹੇਰਵਾ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

“ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਬੱਚਿਓ ਕਰੋ ਛੇਤੀ,
ਚਲੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗ਼ਦਰ ਮਚਾਣ ਬਦਲੇ।
ਹੀਰਾ ਹਿੰਦ ਬੇ-ਕੀਮਤੀ ਪਿਯਾ ਰੁਲਦਾ,

ਸਸਤਾ ਬੋਹਤ ਜੇ ਮਿਲੇ ਭੀ ਜਾਨ ਬਦਲੇ”

([pa.wikipedia.org/wiki/ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ](http://pa.wikipedia.org/wiki/ਗਦਰੀ_ਬਾਬਿਆਂ_ਦਾ_ਸਾਹਿਤ))

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ,

“ਸਾਡੇ ਵੀਰਨੇ ਤੁਸੀਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ,
ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਪ ਨਿਭਾਅ ਦਿਆਂਗੇ।

ਦੁੱਖ ਝੱਲਾਂਗੇ ਹਸ ਕੇ ਵਾਂਗ ਮਰਦਾਂ,
ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸੀਸ ਲਗਾਅ ਦਿਆਂਗੇ।

ਖਾਤਰ ਧਰਮ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ,

ਜੜ੍ਹ ਜੁਲਮ ਦੀ ਪੁੱਟ ਦਿਖਾ ਦਿਆਂਗੇ।” (ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ)

1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਮਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਆਂਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ 1966, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਨੇ 1968, ਸੁਰਿੰਦਰਗੀਤ ਨੇ 1974, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸੁਖਿੰਦਰ ਨੇ 1975 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਸੋ ਇਉਂ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆਂ ਇਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’ ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਗਿਆਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 1973 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ’ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਵੀ ਜੁੜੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ‘ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ’ ਨਾਮਕ ਰਸਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’ ਪੁਸਤਕ ਜੋ ਕਿ 1980 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਸਾਧੂ, ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ, ਸੁਰਦੇਵ ਜਟਾਣਾ, ਸਰਵਣ ਬੋਲ, ਹਰਦੇਵ ਵੜੈਚ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਹਰਮਿੰਦਰ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਮਨ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਛੀਨਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਗਿੱਲ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ, ਜਸਬੀਰ ਗੁਰਮ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੈਂਸ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਬਲਦੇਵ ਚੀਮਾ, ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ ਆਦਿ 27 ਕਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਸ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਰਚੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਵੱਥ ਬਹੁਤ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ 27 ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ “ਗੰਠੜੀ” ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, “ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਕਸ਼ ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰਹੱਸਮਈ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਇਸ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਕੁੰਠਾ ‘ਚੋਂ ਸਹਿਜ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮੰਤਰ ਹੈ।” ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਰਦਨਾਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕਥਾਰਸਿਜ਼ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਹੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਸਿਰਜਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਲੋਹ-ਭੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਢੱਲ ਕੇ ਰੋਬੋਟ ਬਣ ਗਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਮਿਕ ਚਿਤਰਣ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਇਉਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਲੋਹ ਨਗਰ ਵਿਚ ਲੋਹ ਭੱਠੀ ਵਿਚ
ਮੈਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸੰਗ ਨਿਤ ਢਲਦਾ ਹਾਂ

.....

ਮੇਰੇ ਹਮ ਜਿਨਸੇ
ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਲਹੂ ਮਾਸ ਦਾ ਮੈਂ ਲੱਭਦੇ ਹੋ?
ਲੋਹੇ ਦੇ ਰੋਬੋਟਾਂ ਅੰਦਰ
ਕਦ ਧੜਕਦੇ ਨੇ ਦਿਲ ਰਕਤ ਦੇ

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪ. 109)

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਏਨੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੰਦਾ ਪਰਵਾਸ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਇਕ ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ,

ਮੇਰ ਪੁਛੀਂਦੇ ਕੁੰਜਾਂ ਕੋਲੋਂ, ਤੁਸਾਂ ਨਿਤ ਪਰਦੇਸ ਤਿਆਰੀ।
ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਵਤਨ ਕੁਚੱਜੜਾ, ਜਾਂ ਲੇਖੀਂ ਨਿਤ ਉਡਾਰੀ।

.....

ਪੁਰੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੇਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਸਭ ਦਾਤੇ ਚੋਗ ਖਿਲਾਰੀ”
ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨੀ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦਿਆਂ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ‘ਚੋਗ’ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਖਿਲਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਗਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਰੁਲਣ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਲਈ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਰਦ ਡੱਲ੍ਹ ਡੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਭੂ-ਹੇਰਵਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ,

ਸਵੇਰੇ ਸਵਖਤੇ ਭਾਫਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਖੂਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ
ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਉਨਾ-ਬਾਥ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉੱਝ ਅਸੀਂ
ਭੁੱਖ ਹੱਥੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਇੱਧਰ ਨੂੰ ਦੌੜੇ ਹਾਂ
(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 43)

ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ ਵਿਚ ਤੰਗੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ, ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ, ਆਪਣੇ ਖੂਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਮੋਹ ਹੈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਖੂਹ ਦੇ ਚੁਬੱਚੇ ਵਿਚ ਨਹਾਉਣਾ ‘ਸਾਉਨਾ ਬਾਥ’ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਇਹ ਮੋਹ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਸ ਪਰਤਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਕਈ ਸੁਪਨੇ ਚੂਰ-ਚੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਕਵੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,

“ਜੋ ਬਦੇਸਾਂ ‘ਚ ਰੁਲਦੇ ਨੇ ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ
ਉਹ ਜਦੋਂ ਦੇਸ ਪਰਤਣਗੇ ਆਪਣੇ ਕਦੀ
ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੇਕਣਗੇ ਮਾਂ ਦੇ ਸਿਵੇ ਦੀ ਅਗਨ
ਬਾਕੀ ਕਬਰਾਂ ਦੇ ਰੁਖ ਹੇਠ ਜਾ ਬਹਿਣਗੇ”

ਪਰਦੇਸ ਗਏ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਮਸਾਇਆਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਇਕ ਸਵਰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਸੁਖੀ ਵੱਸੇ। ਦੇਸੋਂ ਦੇਸਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ‘ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾ’, ਪਰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਤਨ ‘ਤੇ ਹੰਢਾਏ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ, ਬਿਗਾਨੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰੁਲਣਾ, ਭੱਠੀਆਂ ‘ਚ ਝੌਂਕੇ ਜਾਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਮਸਾਇਆਂ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖ ਕੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਤੇਰਾ ਖਤ ਆਇਆ
ਤੂੰ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਡਾਰੀ ਲਾਉਣੀ
ਤੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ
ਸੋਨੇ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀ
ਪਰੀ ਆਉਣ ਲਗ ਪਈ ਹੈ

.....
ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਜੀਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਜ ਨਹੀਂ

(ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, “ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 36)

ਜਾਂ

ਭੱਠ ਪਰਦੇਸ ਦੀ ਚਾਕਰੀ

ਭੱਠ ਵੇਸਵਾ ਦਾ ਵਿਹਾਰ

ਇਕ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਆਰ ਟੰਗਿਆ

ਇਕ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਪਾਰ

(ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ “ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 110)

ਅੱਜ ਖਤ ਲਿਖਣੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਕਦੇ ਖਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਆਸਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਸਾਇਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਖਤਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਦਰੇ ਹੋਏ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਖਤਾਂ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਉਦਾਸ ਹੈ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਖਤ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿਚਲੇ ਪਾੜੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,

ਤੂੰ ਤਾਂ ਚਿਤਵਿਆ ਹੋਣਾ

ਮੈਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ‘ਚ ਘਿਰਿਆ

ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬਟਨ ਨੱਪਦਾ

ਪਰ ਇੱਥੇ ਚਾਰ ਜ਼ਰਬ ਬਾਰਾਂ

ਜ਼ਰਬ ਬਾਈ ਫੁੱਟ

ਸੂਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਮੇਰੀ ਸੱਤਿਆ

ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੱਦ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ

ਫੜ ਹੱਥ ਵਿਚ ਝਾੜੂ

ਫਰਸ਼ ਕਰਦਾਂ ਹਾਂ ਟਿਚਨ

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 36)

ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਬੜਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੁਪਨੇ ਸੰਜੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਉਂਦੀ ਆਪਣੀ ਮੰਗੋਤਰ ਨੂੰ ਕਵੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਚੂਰ ਚੂਰ ਹੋ ਜਾਣੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ,

ਪਰ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪੂੰਏਂ ਭਰੇ

ਰੈਸਤੋਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰੇਂਗੀ ਸਾਫ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਪੁਖਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਐਸ਼ਟਰੇਆਂ
ਤਾਂ ਕੀ ਬੀਤੇਗੀ ?

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 39)

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ‘ਚ ਬੈਠਾ ਬੰਦਾ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਕੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਝੋਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ,

ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੂੰ ਮੈਥੋਂ ਇੰਨਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ
ਜਿੰਨਾਂ ਮੈਥੋਂ ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ

.....

ਜਦ ਮੁੜਨ ਦੀ ਸੋਚਦਾਂ
ਤਾਂ ਯੁਗਾਂ ਪੁਰਾਣੀ

ਪੇਟ ਦੀ ਭੁੱਖ ਫਿਰ ਪੁਖ ਉੱਠਦੀ ਹੈ

(ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ “ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 39)

ਇਕ ਝੋਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਬੰਦਾ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਮੁੜ ਵੀ ਗਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਰਹੇਗਾ ਕਿਵੇਂ?

ਚਲੇ ਵੀ ਗਏ ਤਾਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ

ਕਾਰ ਟੀ. ਵੀ. ਫੂਨ ਤੇ ਫਰਿਜ ਦੀ ਮੌਜ

ਨਾਲੇ ਪੈਂਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਲਚ

ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ

(ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ “ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 48)

ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਗੋਰੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠੁੱਡੇ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਕੁੱਟਣ ਮਾਰਣ ਲੱਗਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਰਮਿਕ ਚਿਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਸਾਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਇੰਝ ਬਿਆਨਿਆ ਹੈ,

ਸਾਡੀਆਂ ਕਈ ਆਦਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ

ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ -

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 43)

ਜਾਂ
ਸੌ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਤਾਂ
'ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ' ਹੋਣ ਦਾ ਹੈ
ਬਥੇਰਾ ਸਾਬਣ ਮਲੀਦਾ
ਪਰ ਰੰਗ ਕਿੱਥੇ ਬਦਲਦਾ ਸਾਡਾ
ਕਈ ਗੋਰੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਮਚ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਕਈ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਦੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ
ਕਈ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਖੁੱਕ ਜਾਂਦੇ

....

ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ
.....ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵਾਂਗੇ
ਅਸਲੀਅਤ ਇਹੋ ਹੀ ਹੈ ਹਾਲੇ ਵੀ
ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਹਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ।
ਪਰ ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਿਆਂ
“ਈਸਟ-ਇੰਡੀਅਨ”
ਦਾ ਅਬਚਲ ਤਖੱਲਸ
ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 46)

ਵਿਤਕਰੇ ਕੇਵਲ ਨਸਲੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਰ-ਪੈਰ 'ਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੌਮ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖੇ ਧੜੀਆਂ ਕਰਦੇ। ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ
ਚੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਹੀ ਸਾਂਭਿਆ ਹੈ
ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨਸਤਰ ਲਾ ਕੇ
ਚੋਖਾ ਲਹੂ ਡੀਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 46)

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਮੀਰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਘੁਲਦੇ ਸਨ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਅਤੇ ਇਕੱਲਤਾ ਭੋਗਦੇ ਸਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ-

ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਸਮਿੱਥ ਇਕੱਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਘਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਸਟੋਵ ਬਾਲਦੀ ਹੈ

ਮਾਸ ਭੁੰਨ ਖਾਂਦੀ ਹੈ

ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ

ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਨਾਲ ਜੀਭ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਮੂੰਹ ਤੇ ਪਾਊਡਰ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ

(ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, “ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 23)

ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹੀ ਪੱਖ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ-

ਪਰ ਵੀਕਐਂਡ ਤੇ ਜਦ

ਬੀਅਰ-ਪਾਰਲਰ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ

ਗੋਰੀ ਕੁੜੀ ਕੋਈ

ਨਸ਼ੱਈ ਹਾਣੀ ਆਪਣੇ ਦੇ ਨਾਲ

ਮਧੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ

ਵੈਨ ਉਹਦੀ 'ਚ ਜਾ ਬਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹਲੇ

ਵੈਨ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਖਲੋਂਦੀ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਚੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਿਵੇਂ

ਕਾਲੀ ਬਦਲੀ ਕੋਈ ਆ ਖਲੋਂਦੀ ਹੈ

ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਖੜੋਤੀ ਵੈਨ ਫਿਰ

ਚਿੱਟਾ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦੀ ਹੈ।

(“ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ” ਪੰ 127)

ਇਉਂ 1980 ਤੱਕ ਦੀ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਜੋ ਕਿ 25 ਮਰਦ ਅਤੇ ਦੋ ਨਾਰੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ ਬਹੁ ਪੱਖੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਮਾਤਰਭੂਮੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਣੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

2023 ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਲਵੈਂਡਰ' (ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਸੰਪਾਦਕ ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਕਵੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਇੱਥੇ ਆ ਵੱਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਮੁੱਲਵਾਨ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਲਸਰੂਪ ਅੱਜ ਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਵੀ ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੀ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡ ਬਣ ਜਾਣ ਕਾਰਣ ਅੱਜ ਦੇ ਕਵੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੇਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼, ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੋੜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 'ਲਵੈਂਡਰ' ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਅਮਨ ਸੀ. ਸਿੰਘ, ਅਮਨ ਕੌਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਪੰਡੀ, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਸੁਖਪਾਲ, ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ(ਸਵ.), ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ, ਸੋਨੀਆ ਮਨਜਿੰਦਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਜੂਆ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ, ਜਗਜੀਤ ਸੰਧੂ, ਜਗਮੋਹਨ ਸੰਘਾ, ਜੱਗੀ ਬਰਾੜ ਸਮਾਲਸਰ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਜਤਿੰਦਰ ਰੰਧਾਵਾ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਮੰਡ, ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਦਿਓਲ ਪਰਮਜੀਤ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਗੋਗੀ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਦੋਵਾਲ, ਪੌਣਪਾਣੀ (ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ), ਪ੍ਰਤੀਕ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ, ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਕੌਰ ਚਾਹਲ, ਬਲਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ, ਬਿੰਦੂ ਮਠਾੜੂ, ਭੂਪਿੰਦਰ ਦੁਲੇ, ਰਮਿੰਦਰ ਰੰਮੀਂ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲਵੀਨ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸ਼ਮੀਲ ਆਦਿ 44 ਕਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 44 ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 19 ਇਸਤਰੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਵੀ ਅੱਸੀਵਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਅਤੇ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇੱਕੀਵੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜੋ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੈਰ ਜਮਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ, ਗੱਲ ਕੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਗਏ ਹਨ ਸੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰੂਹ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 2014 ਵਿਚ “ਕੂੰਜਾਂ- ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ” ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸਤਰੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਜੋ ਸੁਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਉਹ ਰੁਦਨਮੁਖੀ ਸੀ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅਜਨਬੀ ਹੋਣ, ਸਰਦਲ 'ਤੇ ਪਿਆ ਪਾਇਦਾਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੀ ਮਨਜੀਤ ਕੰਗ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ਵਿਚੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਮੈਂ ਉੱਡਦੀ ਨਾ ਉੱਡਦੀ ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸੀ ਮਗਰੋਂ ਦੀ

ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਮਾਰ ਗਈ ਮੇਰੇ ਖੰਭ ਹੀ ਖਿਲਾਰੇ ਦੀ(ਕੂੰਜਾਂ)

ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਰੋਣਾ ਧੋਣਾ ਛੱਡ ਮਾਣ ਨਾਲ ਜੀਊਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਅਸਲੋਂ ਨਵੀਂ ਕਵੀ ਸੋਨੀਆਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਵੀ ਆਖਦੀ ਹੈ,

ਤੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ

ਤੇ ਮੈਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ

ਛੱਡ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ

ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਹੀ ਮੇਰਾ ਏ-(ਪ 61)

“ਲਵੈਂਡਰ” ਵਿਚ ਹੀ ਅਮਨ ਸੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੱਤਝੜ ਵੀ ਇਕ ਰੰਗ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ

ਤੂੰ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਵੀਂ

ਝੋਰਾ ਨਾ ਕਰੀਂ

ਪਤਝੜ ਦਾ ਵੀ

ਆਪਣਾ ਇਕ ਰੰਗ ਹੁੰਦਾ(ਪੰ 19)

ਵਿਨੀਪੈਂਗ ਵੱਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ ਅਮਨ ਕੌਰ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਐ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਂ ਕੁਰਬਾਨ ਤੇਰੇ”। ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਾਸੀ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਹਰ ‘ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਰਾਖ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ’ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਹ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਜੀਊਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਔਰਤ ਹੁਣ ‘ਅਬਲਾ’ ਅਖਵਾਵੇ ਜਾਂ ‘ਵਿਚਾਰੀ’ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ‘ਨੂੜੀ’ ਨਾ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਉੱਠੇ ਤੇ ਬੋਲੇ-

ਕਹਿ ਲਿਆ ਬੜਾ ਲੋਕਾਂ ਅਬਲਾ ਨਾਰੀ

ਹਾਇ ਵਿਚਾਰੀ, ਹਾਇ ਵਿਚਾਰੀ

.....

ਉੱਠ ਬਰਕਤੇ ਉੱਠ ਤੇਰੇ ਬੋਲ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ(ਪੰ 40)

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੇਰਾਂਟੋ

ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗੀ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਪਰਵਿੰਦਰ ਗੋਗੀ ਆਖਦੀ ਹੈ ,
ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਦੀ
ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਚੰਦ ਕੁ
ਨਿਗੂਣੇ ਅੱਖਰਾਂ 'ਚ ਲਿਖੀ ਜਾਵਾਂਗੀ
ਕਿਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹਿਜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ
ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਗੀਤ ਹਾਂ
ਜੋ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥੀਂ

ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ। (ਪੰ 116)

ਮਰਦ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,
ਸਾਡਾ ਸਮਰੱਥ ਕਵੀ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,

ਆਦਿ-ਕਾਲ ਤੋਂ, ਤੂੰ
ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਮਾਨਵਵਿਹਾਰ
ਦੀ ਕੱਥ ਮਿੱਥ ਨੂੰ,
ਸਾਂਝੀ ਬੈਠੀ ਹੈਂ,
ਧਰਮ, ਇਤਹਾਸ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਵਾਂਗ

(ਫੇਸ ਬੁੱਕ)

ਦੇਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੰਡੀ ਗਈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅੱਜ ਵੀ ਉੱਜੜ ਕੇ ਆਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਆਪਣੇ ਵਿੱਛੜ ਗਏ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਕੁਲਜੀਤ ਜੰਜੂਆ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੁੱਸੇ ਹੋਏ ਘਰ ਹੀ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਰ ਟਰਿੰਟਨ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਅਤੇ ਬਣਦੇ-ਮਿਟਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਜੀਤ ਸੰਧੂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਜੀਤਵਾਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹਿੱਲ-ਜੁੱਲ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲੋਬਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। 2021 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੈਮਲੂਪਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਕੈਥੋਲਿਕ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀਅਲ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਮੂਲਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰੀ ਖੋਹ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਾਮ ਕਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਿਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਉਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਢਾਲ ਕੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ,

ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਸਵਾ ਦੋ ਸੌ ਅਸਤੀਆਂ ਨਹੀਂ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਸਗੋਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਜਾਗਦੀਆਂ ਹੱਸਤੀਆਂ ਹਾਂ (ਪੰ 90)

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 2022 ਵਿਚ ਹੋਏ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਰੋਸ ਵੱਜੋਂ ਈਰਾਨ ਦਾ ਕੌਮੀ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਹਾਕਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਅ ਰਹੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ ਕਵੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਗ਼ਾਵਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਨੀ ਸੂਰੇ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੰਗ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਜਨਤਾ ਹੀ ਪਿਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਚੇਵਾਲ ਨੇ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਜੋ ਕਿ ਪੌਲੈਂਡ ਦੇ ਇਕ ਰਿਫਿਊਜੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਭਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਵੇਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਪਰ 'ਪੋਲਿਸ਼ ਰੀਪਰੋਡਕਟਿਵ ਰਾਈਟਸ ਸੰਗਠਨ, ਫੇਡਰੇਰਾ' ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਕ੍ਰਿਸਟੀਨਾ ਕੇਕਪੁਰਾ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਗੱਲ,

ਸੁਣਦੀ ਹੈ

ਸੋਚਦੀ ਹੈ

ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ

ਕਾਨੂੰਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ (ਪੰ 120)

ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜਾਰਜ ਫਲਾਇਡ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ,

ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਤਲ ਸਿਰਫ

ਜਾਰਜ ਫਲਾਇਡ ਦਾ ਨਹੀਂ

ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਉਣਗੇ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵੀ

(ਪੰ 143)

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਰੋਨਾ ਤੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਢੇਰਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਂਝੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਛਪਵਾਏ ਗਏ।

ਜਦ ਹਾਕਮ ਡੰਡਾ ਚੁੱਕਦਾ ਏ
ਤਾਂ ਕਿਰਤੀ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਦਾ ਏ
'ਜੇ ਜੀਣਾ ਏਂ ਤਾਂ ਮਰਨਾ ਸਿਖ'
ਲਿਖ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਫੜ੍ਹਾ ਚੱਲਿਐਂ
ਜੰਗ ਜਿੱਤਣੀ ਕਿੰਝ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ
ਤੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਚੱਲਿਐਂ

(ਲਖਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਪੰ 153)

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਮੀਤ ਜੱਸੀ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਕਬਿੱਤ ਅਤੇ ਰੁਬਾਈਆਂ ਲਿਖਦੀ ਹੈ। ਓਟਵਾ ਵੱਸਦਾ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪਰਨਾਇਆ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਬਮਲਜੀਤ ਮਾਨ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਪਾਨੀ ਹਾਇਕੂ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਓਂਕਾਰਪ੍ਰੀਤ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਉਚ ਪਾਏ ਦੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦਾ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਖੁੱਲੀ ਕਵਿਤਾ ਜੋਰਾਂ-ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਹੁਤ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਜ਼ਲਗੋ ਉਮਦਾ ਗਜ਼ਲ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨਾਲ ਉੱਤ ਪੇਂਡ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਇਕ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾਂ ਸ਼ਿਅਰ ਹੈ,

ਪਿਆਸ ਆਪਣੀ ਛੱਡ, ਨਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਦੇਖ ਤੂੰ
ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰ ਮਚਲਦਾ ਹੈ, ਓਸਦੀ ਹਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ।

ਅੱਜ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਗਲੋਬਲੀਅਰ ਪਿਘਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਦਾਂ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਕਵੀ ਬਲਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਿਤ ਹੈ,

ਬੇਵਜਾ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਧਰਤ ਦੀ ਬੇਵਸੀ
ਹਰ ਸੁਆਂਤੀ ਬੂੰਦ ਡਿੱਗ ਕੇ, ਰਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਮੁੱਕਦੀ, ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ਮੀਲ ਤਾਂ ਅਸਲੋਂ ਨਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,

“ਔਰਗੈਨਿਕ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਹਿੰਗੇ ਮਿਲਿਆ ਕਰਨਗੇ ਔਰਗੈਨਿਕ ਬੰਦੇ
ਬੰਦੇ ਜੋ ਜੰਮੇ ਹੋਣ
ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ
ਖੇਤਾਂ 'ਚ
ਰੂੜੀਆਂ ਨੇੜੇ
ਬਿਨਾਂ ਸੀਜ਼ੇਰੀਅਨ ਦੇ
ਟੀਕਿਆਂ ਬਿਨਾਂ
ਜੋ ਪਲੇ ਹੋਣ
ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠ

ਪੁੱਪਾਂ ਹੇਠ” (ਲਵੈਂਡਰ, ਪੰ 163)

ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਆਈ ਮਸਨੂਈਅਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬੰਦਾ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਵੱਲ ਵੀ ਮੁੱਖ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਂਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਬਨਾਵਟੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ।

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਅਖੀਰਲੀ ਚੌਥਾਈ ਵਿਚ ਪਤੰਜਲੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ‘ਯੋਗਾ’ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਯੋਗਾ ਸਟੂਡੀਓ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ, ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਟੀ. ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਬੁੱਢਾ ਕੀ ਜਵਾਨ ਸਭ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਬਦਲਾਅ ਆ ਗਿਆ; ਆਪਣੇ ਮਨ, ਤਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ (Mind, Body and Soul) ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਇਕ ਸੋਝੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਅਡਮਿੰਟਨ ਵੱਸਦੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਯੋਗ ਨਾਲ ਆਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਇਕ ਸਿਫਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ,

ਅੱਜ ਸ਼ਵ ਆਸਨ 'ਚ
ਦੇਹੀ ਜਿਉਂਦੀ ਸੀ
ਮੈਂਜਾਗ ਰਹੀ ਸੀ।
ਹਰ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹ ਨਾਲ

ਬਾਹਰ ਧੱਕ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਧੱਕੇ

ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਿੱਤੇ । (ਪੰ 162)

ਇਸ ਬਦਲਾਉ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ 'ਵੇਵ' ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣ ਵੱਲ ਲੋਕ ਰੁਚਿਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੋਂ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਵੱਲ ਨੂੰ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ,

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ

ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ ਨੇਤਰ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਿਉ

ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਦਿਉ

ਤੇ ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਘ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ

ਦਰਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤੱਕੋ

ਆਉ ਅੱਗੇ ਵਧੋ ...

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੈਰੰਬਰ ਹੋ ...

ਜ਼ਰਾ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਵਧੋ.... (ਸੁਰਜੀਤ, ਸ਼ਿਕਸਤ ਰੰਗ)

ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ 'ਹੇ ਸਖੀ' ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਹੈ ਹੀ ਅੰਦਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਜੋ ਸਵੈ ਸੰਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਆਈ ਇਸ 'ਸ਼ਿਫਟ' ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਕਵਿਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ,

ਕਣ ਕਣ 'ਚੋਂ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇਖਿਆ,

ਇਕ ਤੁਪਕੇ ਚੋਂ ਸਾਗਰ।

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਇਕ ਕਿਣਕੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ

ਸਾਰੀ ਧਰਤ ਦਿਖਾਈ।

(ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਫੇਸ ਬੁੱਕ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਵੇਖੋ-

ਵਾਹ

ਇਹ ਪੌਣ ਨਿੱਤ ਮੈਨੂੰ ਸੁਨੇਹੇ ਘੱਲਦੀ

ਇਹ ਧੁੱਪ ਮੈਨੂੰ ਚਮਕਾ ਛੱਡਦੀ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਬਾਰਿਸ਼ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਛੰਮ ਛੰਮ ਵਰ੍ਹਦੀ
ਮੈਂ ਹਾਂ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਹਾਂ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵੀ
ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਬਦਲਦੀ ਤਾਂ
ਬਦਲ ਦੇਵਾਂ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵੀ (ਸੁਰਜੀਤ, ਤੇਰੀ ਰੰਗਸ਼ਾਲਾ)

ਸੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀ ਹੋਈ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲੇਵਰ ਵਿਚ ਸਮੇਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਕਵੀ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਬੜਾ ਹੈ ਨੂੰਰ ਹਰ ਪਾਸੇ, ਤੂੰ ਲਿਖ ਕੁਝ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਰਗਾ
ਭਲੇ ਲਿਖ ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਵਰਗਾ, ਕਿ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਚਾਨਣੀ ਵਰਗਾ
(ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ, ਪੰ 65)

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਪੌਣ ਪਾਣੀ' ਨਾਲ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਡਮਿੰਟਨ ਵੱਸਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਸੇਵਕ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਵੀ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਵਿਤਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ,

ਕਵੀ ਪਿਆਰੇ
ਤੂੰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦਾ ਬਣਾਵੇਂ ਬੱਦਲ
ਤੇ ਸੋਕੇ 'ਚ ਗੁਲਾਬ ਖਿੜ੍ਹਾ ਦੇਵੇਂ
ਕਵਿਤਾ ਕਹੋ
ਕਵੀ ਪਿਆਰੇ
ਤੇਰੇ ਮੋਢੇ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਮਸ਼ਕ ਹੈ।

ਸੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਮਸ਼ਕ ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ; ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋ ਕੇ ਕਾਵਿਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

+1 416-605-3784

surjitk33@gmail.com

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਕੁ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਹੰਢਾਏ ਤਜਰਬਿਆਂ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਿਆਂ, ਭੂ-ਹੇਰਵੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਅੰਤਰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ' ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ 15 ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਇਸ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਲਾਲਸਾ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਪਾਂਸਰ-ਸ਼ਿਪ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗਈਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸੰਤਾਪ ਵਿਚੋਂ ਵਿਚਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਦੀ "ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਇਰੀ" ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸੇਖਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ "ਅਧੂਰੀ ਗੱਲ" ਵਿਚ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾਇਰੀ ਨੁਮਾ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ 'ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਇਰੀ' ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੈਨੇਡਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਬੀਰਬਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਬੀਰਬਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਪਰਾਈ ਧਰਤੀ ਤੇ ਦਰ ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਲੜਕੀ ਅੱਗੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ

ਪਿਤਾ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੋਨ ਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਲਾਲਚ ਅੱਗੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਰ ਤਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। “..... ਲੋਕ ਤਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿੰਦੇ ਐ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਘਸ ਗਿਆ ਤੇਰਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਐ ਚੰਗੀ ਭਲੀ..... ਜੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਭੁੱਲ ਜਾ ਸਭ ਕੁਝ ਤੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹ ਦਾਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰ।” 1

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਬੋਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਬਾਹਰੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਮਾਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਤੀ ਬਾਹਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਆਰ. ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। “ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਦੀ ਹੀ ਸਾਖੀ ਨਹੀਂ ਭਰਦੀ, ਸਗੋਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਲਲਾਇਤ ਹੋ ਕੇ, ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਖਨਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ।” 2

ਜਰਨੈਲ ਸੇਖਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ‘ਅਧੂਰੀ ਗੱਲ’ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਗੋਬਿੰਦਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਜਿੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ, ਕਤਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ, ਬੀਮੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਾਰਨ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ, ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਸ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸਣ ਦੇ ਹੋਰਵਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਮ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੁਝ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਨੈਤਿਕ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਗੋਬਿੰਦਰ ਵਰਗੀ ਲੜਕੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਡਰੱਗ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੋਸ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ, ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮ ਜਾਣ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਨਰਸ ਬਣਨ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜ ਕੇ ਔਰਤ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ‘ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ

ਦਰਅਸਲ ‘ਪਰਵਾਸ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।’³

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਏ ਦਿਨ ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾੜੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਫਰਾਰ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਦਾ ਸੰਕਟ ਹੈ। ‘ਬੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਉਧੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਅਸਲ ਸੱਚ ਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।⁴ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਬੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ’ ਦੇ ਪਾਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਸੁਖਜੀਤ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੱਦਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ “ਐਵਰੀ ਥਿੰਗ ਇਜ਼ ਫੇਅਰ ਇਨ ਲਵ ਐਂਡ ਵਾਰ” ਪੰਜਾਬੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਪੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਸੁਖਜੀਤ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ‘ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਾਫੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ ਹੋਣ। ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸੋਚ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਪੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਗਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਰਲਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਾਰਨ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿੱਥੇ ਪਰਵਾਸੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੋਬ ਲੜਕੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਲਿਵ-ਇਨ ਪਾਟਨਰ ਗੋਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਸਰੀਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ ਖਪਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਲਜੀਤ ਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ‘ਚਿੜੀ’ ਔਰਤ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਲੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਵਰਗੇ ਮਰਦ ਦਾ

ਕਿਰਦਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭੂਪਵਾਦੀ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਜਾਤ ਦੇ ਪੀਟਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਏ। ‘ਚਿੜੀ’ ਕਹਾਣੀ ਔਰਤ ਦੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੀ ਅਰਮਾਨ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝੀ ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਸਮਝਦੀ ਹੋਈ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਚਿੜੀ ‘ਜਾਨੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ’ਤੇ ਵੀ ਰੂਹ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਂਦੀ ਹੋਈ, ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਭੂਪਵਾਦੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ, ਧੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦਾ ਹਾਣੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ’ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਲਾਤਮਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

‘ਅੰਦਰ ਵਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਬੂਹਾ’ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਨਾਰੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਅਤ੍ਰਿਪਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਕੋਈ ਅਜੋਕੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਵੁਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਤੇ ਨਾਰੀ ਮਨ ਨੂੰ ਜੋ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਬਿੰਬ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਰੂਹ ਦਾ ਸਾਥ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਸਮਿਥ ਵਰਗਾ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਪਤੀ ਜੋ ਕਿ ਕੌਫੀ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਤੇ ਰੀਸਰਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਪਤਨੀ ਵੀ ਇਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਸਮਿਥ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਉਸਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਸਹਿਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਦੀਵਾਰ ਉਸਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਲੀਗ ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਬੂਹੇ ਦੀ ਭਾਵ-ਆਤਮਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। “ਪਰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਔਰਤ ਜਿਨਸੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਰਵੇਂ ਮਰਦਾਵੇਂ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ।”⁵

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਸੀਹ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸਗੋਂ

ਪੱਛਮੀ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਚਿਤਰਣ ਕਰਦੀ ਹੋਈ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

‘ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਮਿੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖੀਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਐਂਜਲਾ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਪਿੱਛਲਝਾਤ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮੀ ਮਰਦ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ, ਕੁਆਰੀ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਂ ਬਣਨ 'ਤੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ, ਕੀਮਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

‘ਸੱਪ ਦੀ ਘੋੜੀ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਇਹ ਸਰੋਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਜੰਮਣ ਭੋਇੰ ‘ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਬੇਗਾਨਾ ਮੁਲਕ ਅਪਣਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮੁਲਕ ਬਿਗਾਨਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ 1984 ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਦੇ ਵਰਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਕਲੌਤੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂ ਦੇ ਸਾਏ ਹੇਠ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਨਮਭੂਮੀ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਾਂਗ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ “ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅੱਜ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬਚਾ ਮੁੜ ਕੇ ਐਸ ਦੇਸ 'ਚ ਪੈਰ ਨੀ ਪਾਉਂਦੇ।”⁶

‘ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ’ ਕਹਾਣੀ ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਭੂ-ਹੇਰਵੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮਣ ਭੋਇੰ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਭੂਹੇਰਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਕਤੀ ਜਿਹਾ ਉਛਾਲ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੀਟਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਦੇਸਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੂ ਹੇਰਵਾ ਹਾਵੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 17-18 ਸਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗਵਾਂਢੀ ਨਾਈ ਈਲੀਓ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮੇਂ ਈਲੀਓ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਵਾ ਭਰ ਕੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਉਹ ਮੁੜ ਤਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਪੁਰਸਲਾਤ’ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਨਿੱਜਵਾਦੀ ਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਕਮਲਦੀਪ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੋਝੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਔਲਾਦ ਨੇ ਜੇਕਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਛਤਾਵੇ ਵਾਲੀ ਪੁਰਸਲਾਤ ਦੀ ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਪਹਿਚਾਨਣ। ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਮਿੱਥ ਦਾ ਵੀ ਭੰਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਸਰਦਾਰ ਚੱਠਾ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਸੰਤਾਨ ਕਮਲਦੀਪ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ, “ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਦਰਾ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਹ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਭੌਖੜੇ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਮਾਨਵੀ ਗੌਰਵ ਨਾਲ ਅਡੋਲ ਵਿਚਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”⁷

ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਉਥੋਂ ਦੇ ਬਹੁ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਅਣਭਿੱਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ‘ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ’ ਤੇ ‘ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ’ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਮਿੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਸੰਘੇੜਾ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਿਰੋਲ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰੋਲ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਹਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ‘ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ’ ਦੀ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਐਂਜਲਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਲਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਲੜਕੇ ਵਿਜਯ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਤੇ ਗੌਤਮ ਵਰਗੇ ਦੋਹਤਰੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਦੀ ਹੈ। ‘ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਸੇਧ ਦੇ ਸਕਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਦੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕਿਰਨ ਤੇ ਜਮਾਇਕਾ ਮੂਲ ਦੇ ਸੈਮ ਤੇ ਐਂਜਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੱਛਮੀ ਸੋਚ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਤੇ ਜਿਮ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਕਿਤੇ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਮਾਰਗਰੇਟ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ, “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਅਤੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ

ਆਪਣੇ ਵਕਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੀ ਰਿਸਪੈਕਟ ਕਰਨਗੇ।’’⁸ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਪੇਰੈਂਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕਲਾਤਮਿਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ‘‘... ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਬਾਉਂਡਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਆਦਰ ਦੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ, ਡਿਸਿਪਲਨ ਦੀ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਵਰਨਾ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਦੇ ਬੂਟਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਤਾੜਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ।’’⁹

‘ਬੁੱਢਾ ਕੀ ਕਰੇ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਕਲੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨਿਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁੱਢਿਆ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੁਰਿਆਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਦਾਅ ’ਤੇ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ‘ਬੁੱਢਾ ਕੀ ਕਰੇ’ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਛੱਤੇ ਪਾਤਰ ਦੁਮਣ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਬਿੱਲੂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੁਮਣ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ। ਦੁਮਣ ਦੇ ਕੰਮ ’ਤੇ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੰਜਾਬ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿੱਲੂ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਘਾਉਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਲਾਲਚ ਨੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵੱਸਦੇ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮੀਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

‘ਨਵੀਂ ਕੰਧ’ ਕਹਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੰਧ ਉਸਾਰਨ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਘਰ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਲੈ ਲਏ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਤ ਗੋਤ, ਮਾਲਵੇ ਦੁਆਬੇ, ਕੰਮ, ਰੰਗ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਤਨਖਾਹ, ਕੇਸ, ਕੱਦ, ਰੋਟੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਧੁਰ ਚੜਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਤਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਮੇਜ਼ਾ ’ਤੇ ਅਤੇ ਤੱਪੜਾਂ

ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਵੀਂ ਕੰਧ ਇਕ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਗੁਰੂਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਕਲਾਤਮਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

‘ਲਾਲਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਇਕਬਾਲ ਅਰਪਨ ਨੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੀਤੇ ਦੇ ਦੋ ਜੁੜਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਾਰਨ ਇਧਰ ਹੀ ਵਿਗੜਨਾ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਹੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਨਣ, ਬੈਂਗ ਬੈਂਗ ਗੈਂਗ ਬਣਾਉਣ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਪੈਣ, ਗੈਂਗਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਲਚਰ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹਾਂ ਲੈਂਦੀ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਸਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰੋਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਚਿਤਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। “ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਕਿਰਦਾਰ ਹਨ। ਮਾਸਟਰ ਧਰਮੀ-ਕਰਮੀ ਤੇ ਸੰਜਮੀ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਕਬਾਬੀ। ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਪਰਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਚੰਗੇ ਮਨੁੱਖ ਵਜੋਂ ਪਾਠਕ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਵੇ।” ਦਰਅਸਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ‘ਟਾਵਰਜ਼’ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਲੀਅਮ ਅਤੇ ਐਂਜਲਾ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੁਖਾਂਤ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅੱਖ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਲਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟਾਵਰਜ਼ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਜਿੱਥੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਹਉਂ ਨੂੰ ਧਵਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ,

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ

ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤਕ ਵੇਰਵੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਅਜੇਹੀ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਰੋਹ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਭੀਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, “ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਥੋਪੇ ਗਏ ਇਰਾਕ ਯੁੱਧ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਟਾਵਰਜ਼ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਅਮਰੀਕਨ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਕੂਟਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦਾ ਖਤਰਾ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।”¹¹

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਲਾਲਸਾ, ਇਸ ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿਤ ਆਪਣਿਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭੋਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਤਾਪ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਰ ਤਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪਤਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪੂਰਬੀ ਤੇ ਪਛਮੀ ਦੇਵਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਭੋਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵੀ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਭੂਹੋਰਵੇ ਦੀ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਕਾਰਨ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅੰਤਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਹੁ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਅਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਦੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਕਲਾਤਮਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੰਧਾਂ ਉਸਾਰਨ ਨੂੰ ਵਰਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕੰਧਾ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਸਰੋਕਾਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਮੋਹਰੀ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

- 1) ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.), ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2013, ਪੰਨਾ 108.
- 2) ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, “ਆਦਿਕਾ”, ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਨਾ 17.
- 3) ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, “ਪਰਵਾਸ ਇਕ ਅਮੁੱਕ ਸਫਰ: ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ”, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਜੀ. ਜੀ. ਐਨ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2022, ਪੰਨਾ 31.
- 4) ਡਾ. ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸਰੋਕਾਰ ਤੇ ਸੰਰਚਨਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2010, ਪੰਨਾ 115.
- 5) ਡਾ. ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ, “ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਸਾਰ”, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ (ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕਾਨਫਰੰਸ 5-7 ਦਸੰਬਰ 2012), ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਲਹਿਰੀ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾ.) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2013, ਪੰਨਾ 165.
- 6) ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.), ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ, ਪੰਨਾ 39.
- 7) ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, “ਭੂਮਿਕਾ”, ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ (ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ), ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2011, ਪੰਨਾ 12.
- 8) ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.), ਚੱਪਾ ਕੁ ਸੂਰਜ, ਪੰਨਾ 197.
- 9) ਉਹੀ, ਪੰਨਾ 198.
- 10) ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਪੰਜ ਆਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2015, ਪੰਨਾ 74.
- 11) ਡਾ. ਭੀਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, “ਤਕਨੀਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ: ਟਾਵਰਜ਼ ਕਹਾਣੀ”, ਟਾਵਰਜ਼ ਵਸਤੂ ਵਿਧੀ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, (ਸੰਪਾ.), ਐਮ ਪੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2006, ਪੰਨਾ 166.

ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕਾਲਜ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ

9463593131

Amandeepheera21@gmail.com

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ

‘ਦਾ ਲਿਟਰੇਰੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨਜ਼’ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ

ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ

ਦਾ ਲਿਟਰੇਰੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਰੀਏ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ, ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਪਨਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ

ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਜੋ ਪਲੇਠਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਸੀ: ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਇਕ ਰੋਜ਼ਾ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਆ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ (ਢਾਹਾਂ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ) ਨਾਲ ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿਚ ਰੂਬਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਪੰਨੂੰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਰਜੀਤ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਉਸਦੇ ਪਲੇਠੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ‘ਪਾਰਲੇ ਪੁਲ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ‘ਸੀਰੀਅਸ ਡਾਇਲਾਗ’ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਉਸਦਾ ਭਰਪੂਰ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਕਵੀ ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰਵਿੰਦਰ ਗੋਗੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ

‘ਦਾ ਲਿਟਰੇਰੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨਜ਼’: ਸੁਰਜੀਤ

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਜੂਮ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

ਅਮਰਜੀਤ ਪੰਨੂ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ

ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਡਾ. ਸਰਘੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਰਸੀਏ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੂਨ 2021 ਨੂੰ ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਹਾਰੀਂ ਨਾ ਬਚਨਿਆਂ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਗਗਨਮੀਤ ਦੀ ਕਾਵਿ

ਪੁਸਤਕ ‘ਇਕ ਚੁੰਢੀ ਆਸਮਾਨ’ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸਾਗ੍ਰਹਿ ‘ਇਕ ਦਿਨ’ ਤੇ ਬੜੀ ਭਾਵਪੂਰਤ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਕੁਲਬੀਰ ਬਡੇਸਰੋਂ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤੁਮ ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੋ’ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਹੋ ਨਿਬੜੀ। ਜਨਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਅਰਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਝਾਂਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈਰ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਮਾਰਚ 2022 ਨੂੰ ਦਲਵੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਚਿਤਵਣੀ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਖਿੰਦ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਫਸਲ’ ਤੇ ਗੋਸ਼ਟੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਕਾਵਿ ਮਹਿਫਿਲਾਂ ਵੀ ਸਜਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਲਦੇਵ ਗਰੇਵਾਲ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਵੰਬਰ 2011 ਵਿਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਸਮਾਗਮ 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚ 'ਸੰਘਾ ਲਾਅ ਆਫਿਸ' ਦੇ ਕਮੇਟੀ ਰੂਮ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ 10 12 ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਮੇਟੀ ਰੂਮ ਵਿਚ ਮਸਾਂ ਹੀ ਸਮਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਖਲੋ ਕੇ ਹੀ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਭਾ ਦ ਵਿਸਥਾਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 'ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜਲ 'ਤੇ ਬਣੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 'ਗਿੱਲ ਲਾਅ ਆਫਿਸ' ਦੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਫਰੈਂਡਰਿਕ ਬੈਟਿੰਗ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ.) ਸਕੂਲ ਦੇ ਹਾਲ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 'ਮਰੋਕ ਲਾਅ ਆਫਿਸ' ਵਿਚ ਬਣੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਟੋਰਾਂਟੋ' ਅਤੇ 2250 ਬੋਵੇਰਡ ਡਰਾਈਵ ਸਥਿਤ 'ਹੋਮ ਲਾਈਫ ਰਿਆਲਟੀ ਆਫਿਸ' ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਬਣੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਸਭਾ ਨੇ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ 11 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸਫਰ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਲੰਮਾਂ ਪੈਂਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰੀਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉੱਦਮ ਵਿਚ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਇਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿਚ ਮਿਲੀ, ਅਥਾਹ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਜਦੋਂ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ, ਇਕ ਗਹਿਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ : ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ

ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਾ ਕਾਇਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਰੂ ਬ ਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਵੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਡਿਨਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ, ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦੌਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸੁਨਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੀਤਾਂ, ਗਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ, ਆਦਿ ਦਾ ਖੂਬ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਨੇੜਿਉਂ ਜਾਨਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਸੰਬਰ 2022 ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਡਿਨਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਅਤੇ ਮਕਸੂਦ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਰਾਫੀਆਂ ਅਤੇ

ਦਸਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਮਕਸੂਦ ਚੌਧਰੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਦੋਹਾਂ

ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਅਦੀਬਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ 'ਪੁਲ' ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੀ 'ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ' ਕਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੰਬਰ 2011 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਪਰੰਤ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2023 ਦੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਫਿਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਅਲਵਿਦਾ ਲਈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

+1647-567-912

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਰੰਗਕਰਮੀ, ਕਵੀ, ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰ, ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਕੁੰਨ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਅਤੇ ਵਤਨ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦਾ 17 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ 65 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ।

ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸਰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ (1993), ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ (2000), ਡਾਇਮੰਡ ਰਿੰਗ (2006) ਅਤੇ ਇਕ

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੋ ਮਾਂਵਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ (1999) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ।

ਅਮਨਪਾਲ ਦਾ ਜਨਮ 2 ਅਗਸਤ 1957 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1976 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਬੀ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 1979 ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਸੰਨ 1980 ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਮਨਪਾਲ ਅਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਬੇਟੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਜ਼ਾਦ ਪਾਲ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਪਾਲ।

ਸੰਨ 1984 ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰੰਗਮੰਚ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

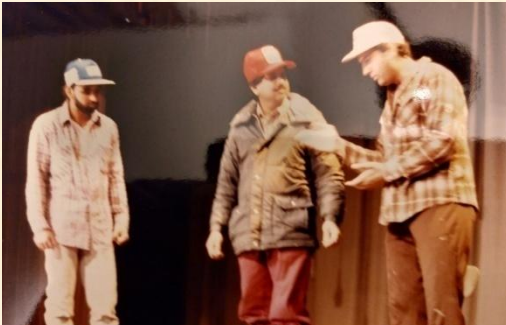
ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਟੀਮ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ: ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ, ਅੰਜੂ ਹੁੰਦਲ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ।

ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ: ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ), ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਭੂਤ, ਹਵੇਲੀਆਂ ਤੇ ਪਾਰਕਾਂ, ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ, ਮਲੂਕੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗਲ਼ ਨਹੀਂ, ਤੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ ਅਤੇ ਏ ਕਰਾਪ ਆਫ ਪੁਆਜ਼ਿਨ (ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪ)। ਇਹ ਨਾਟਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਗਏ।

ਸੰਨ 1989 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਵਤਨ' ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਤਨ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਅਮਨਪਾਲ 'ਵਤਨ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ। ਅਮਨਪਾਲ ਵਤਨ ਨਾਲ 1995 ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

'ਵਤਨ' ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ 'ਵਤਨ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਤ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਛਪਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਅਮਨਪਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਲੱਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਗੋਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ 1993 ਵਿਚ ਛਪੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸਰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ' ਦੀਆਂ ਦਸ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰੁਝਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਗੋਰੇ ਪਾਤਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਮਨਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਨਤਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਨਾਟਕ ਨਾਟਕ 'ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ' ਵਿੱਚ ਬਿੱਲਾ ਤੱਖਰ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ ਅਤੇ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ।

ਵਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਜੂਨ 1994 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸਰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ' ਦਾ ਰੀਵੀਊ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਉਭਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਕੋਲ ਨਾ ਕੇਵਲ

ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਨੁਭਵ ਖੇਤਰ ਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਕ ਗਲਪ ਬਿੰਬ ਵਿਚ ਢਾਲਣ ਲਈ, ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਸਿਰਜ ਸਕਣ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਹੈ।' ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਜੁਲਾਈ ਸੰਤੰਬਰ 1996 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ' ਛਪੀ। ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਕਵਰ 'ਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ, 'ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੇਖਕ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ: ਕਹਾਣੀ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ'। ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਅਮਨਪਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਸਥਾਪਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਫੀ ਸਲਾਹੀ ਗਈ। ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਇਸ ਅੰਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ‘ਵੀਹਾਂ ਦੀ ਨੋਟ’ ਬਾਰੇ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਛਪੀਆਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅਮਨਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਮਿਆਰ ਬਣ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਪਾਠਕ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਮਨਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੁੱਤੇ ਸਿੱਧ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ‘ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ’ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਜੂਨ 1998 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਰੋਬਸਨ ਸਕੁਏਰ’ ਛਪੀ। ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਜੁਲਾਈ ਸਤੰਬਰ 1998 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ‘ਰੋਬਸਨ ਸਕੁਏਅਰ’ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਨਾਟਕ ‘ਤੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ’ ਵਿੱਚ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ, ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ। ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਭਾਅ ਜੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ।

ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਪਾਠਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਰੋਬਸਨ ਸਕੁਏਅਰ’ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀ ਚੰਗੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ‘ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ’ ਵਰਗੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ। ‘ਅਮਨਪਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਠਕ ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਠਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਉਨੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜਿੰਨੀ ਕਦਰ ਦੀਆਂ ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸੰਨ 2003 ਵਿਚ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਨੇ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਮਨਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ‘ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ?’, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਜ ’ਚ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਰੋਬਸਨ ਸਕੁਏਅਰ, ਉਹ ‘ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ’ ਨੇ ਖਾ ਲਈ।’

ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’ ਸੰਨ 2000 ਵਿਚ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਡਾਇਮੰਡ ਰਿੰਗ’ 2006 ਵਿਚ ਛਪਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ

ਛਪੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ: ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਆਪਣੇ ਕਹਾਣੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲੁਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ, ਸਗੋਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਮੀਰੀ ਗੁਣ ਹੈ। 'ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਆਪਣੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਮਸਫਰ ਬਣਾ ਕੇ ਤੁਰੇ। ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਨਾਟਕੀ ਮੋੜ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚੇਤੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਨਾਟਕੀ ਮੋੜ ਦੇ ਗਏ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ। ਨਾਟਕੀ ਮੋੜ ਤੋਂ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਠਕ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਤੁਣਕਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ, ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਐਡ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ।' ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਲੋਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖ 'ਕੰਪੈਰੇਟਿਵ ਰਿਲੀਜ਼ਨ' ਦਾ 'ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਧਰਮ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਕੀਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਚੰਗੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਦੇ ਗੁਣ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।

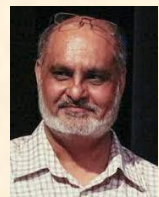
ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਭੂਤ' ਵਿੱਚ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨਿੰਗ ਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਮਨਪਾਲ ਸਿਰਫ ਸੱਥ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਵਤਨ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸੰਨ 1989 ਵਿਚ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਾਵਲ ਮਲੂਕਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਨਪਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਕੱਢੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਅੰਕੁਰ' ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਸੱਥ ਅਤੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਮਨਪਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚਲੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ 50 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ:

1990ਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚਾਲੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲੈਂਗੂਏਜ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਕਾਮਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਨਬੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਇਹਨਾਂ ਯਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵਧਦੀ ਹੈ।’ ਨਾਟਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਮਨਪਾਲ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਬਣਾਈਆਂ। ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਉਹਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਰਮਾ ਵਿੱਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨ 2001 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ‘ਗੁਲਦਸਤਾ’ ਨਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ। ਡੇਢ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਨਪਾਲ ਨੂੰ ਪਾਰਕਿਨਸਨਜ਼ ਬੀਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ‘ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਇਕ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸੀ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ‘ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ (ਕਹਾਣੀਆਂ) ’ਤੇ ਨਾਵਲ) ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਫੇ ’ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀਆਂ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੱਥ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਹੱਥ ਠੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦਿਮਾਗ ਥੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’

ਅਮਨਪਾਲ ਦੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਜੀਵਨ !ਤੇ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਝਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਥਾਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਲਾਮ। ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ। ”

ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ

ਕੈਨੇਡਾ

+16046442470

ਸਰਗਰਮੀਆਂ...

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

‘ਪਰਵਾਸ’ ਤ੍ਰੈ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦਾ ਜਨਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2023 ਅਮਰੀਕਾ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼) ਅੰਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਰਵਾਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਲੇਖਕ ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਨੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੋਕ ਮੰਚ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ), ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਕੈਨੇਡਾ), ਭੁਪਿੰਦਰ ਮੱਲੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ), ਅਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਅਮਰੀਕਾ) ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤ੍ਰੈ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਪਰਵਾਸ ਦੇ 31ਵੇਂ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਓਰਾ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰਵਾਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਲੱਗ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਲੇਖ ਮੁੱਲਵਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵਿਭਿੰਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਇਸ ਅੰਕ ਬਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉਲੀਕਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਅਮਰੀਕੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਕ ਲਈ ਆਪਣਾ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਭੁਵਿੰਦਰ ਮੱਲੀ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਮਨਦੀਪ ਬਰਾੜ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ (ਆਨਲਾਈਨ) ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ (ਅਮਰੀਕਾ)

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ (ਆਨਲਾਈਨ) ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ 15 ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

'ਪਰਵਾਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਯੂਰਪ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਓਰਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਹਨ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ, ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਨਕਸ਼ਦੀਪ ਪੰਜਕੋਹਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਰਤ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਐਸ਼ਕੁਮ ਐਸ਼ਵਿਕ (ਐਸ਼), ਅਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਦਿਲ ਨਿੱਜਰ' ਆਦਿ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਸ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਮੌਰ ਸ਼ਾਇਰ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੀਲਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਬਖ਼ਾਬੂਬੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ

ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ 86ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ

ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ: ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ, ਬਹੁਵਿਧਾਵੀ ਲੇਖਕ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ 86ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ 9 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਇਕ ਵੈਬੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਸ. ਗੁਲਜਾਰ ਸੰਧੂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਭੱਟੀ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਸਮਕਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਲਜਾਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਵੀ 1955 ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 80 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੀ ਕਾਵਿ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 16 ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ 42 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਰੰਗਕਰਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨੇ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਵਿਲਖਣ ਪਛਾਣ ਦੇਣ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਵੈਬੀਨਾਰ ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਕੌਰ ਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੇ ਆਖੀਰ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵੈਬੀਨਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਵਿਸ਼ਵ ਕਵਿਤਾ ਦਿਵਸ: ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕਵਿਤਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਤੇ

ਵਿਸ਼ਵ ਕਵਿਤਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਕਵਿਤਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲਜ ਆਵਾਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਅਮਜਦ ਆਰਫੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸਫੀਆ ਹਯਾਤ, ਨਦੀਮ ਅਫਜਲ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ, ਹਰਮੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਤ੍ਰੈਲੋਚਨ ਲੋਚੀ, ਅਨੂ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਆਰਜੂ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਸ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸ਼ਬਦ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਕਵਿਤਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਕਾਲਜ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਬਖਾਊਬੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿੱਤ 'ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ 22 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ 2011 ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਤ੍ਰੈ-ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ, ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਸਦਕਾ ਹਰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਦੋਰਾਨ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ (ਕੈਨੇਡਾ), ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਨੜ ਸੰਪਾਦਕ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ (ਅਮਰੀਕਾ), ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ), ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੋ (ਅਮਰੀਕਾ), ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਚਿੰਤਕ (ਕੈਨੇਡਾ), ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਵਾਂ, ਸੰਸਥਾਪਕ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ (ਕੈਨੇਡਾ),

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਕ ਚਰਚਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ (ਯੂ. ਕੇ.), ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਪ੍ਰਾਈਮ ਏਸ਼ੀਆ ਟੀ. ਵੀ., ਸਾਡੀ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਲਵੀ (ਯੂ. ਕੇ.) ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ (ਕੈਨੇਡਾ), ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਅਮਰੀਕਾ), ਦਰਸ਼ਨ ਬੁਲੰਦਵੀ (ਯੂ. ਕੇ.), ਡਾ. ਰਾਏ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਯੂ. ਕੇ.), ਗਜ਼ਲਗੋ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਰਦਮ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਕੈਨੇਡਾ), ਸੁੰਦਰਪਾਲ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ (ਅਮਰੀਕਾ), ਨਾਹਰ ਔਜਲਾ (ਕੈਨੇਡਾ), ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ (ਅਮਰੀਕਾ), ਅਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਅਮਰੀਕਾ), ਬਾਜ਼ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਰਜੁਨ ਰਿਆੜ (ਅਮਰੀਕਾ), ਗੀਤਕਾਰ ਰੋਮੀ ਬੈਂਸ ਖਰਲਾਂ (ਅਮਰੀਕਾ), ਕਵੀ ਮਦਨਦੀਪ ਬੰਗਾ (ਕੈਨੇਡਾ) ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਟਾਨਾ (ਕੈਨੇਡਾ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਫੁਲਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਖੀਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉਲੀਕਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੋ. ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਪ੍ਰੋ. ਜਤਿੰਦਰ ਕਪੂਰ, ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੀ. ਜੀ. ਐਨ. ਆਈ. ਐਮ. ਟੀ., ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਡਾ. ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸ਼ਾਇਰ ਤ੍ਰੈਲੋਚਨ ਲੋਚੀ, ਡਾ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸੁਸ਼ਮਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਗੀਤਾ ਜਲਾਨ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਾ ਰੁਬਾਈ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਇਕ ਬੂੰਦ ਸਵਾਤੀ' ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਮਿਵਿਲ ਲਾਈਨਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਵਕਤਾ

ਡਾ. ਸੁਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸਟਾਕਟਨ ਰਿਵਰਸਾਈਡ ਕਾਲਜ
ਯੂ. ਕੇ.

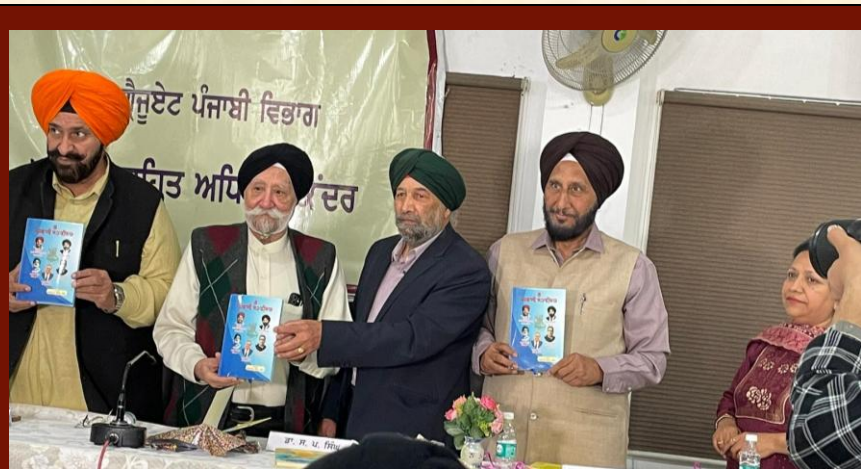
ਕੇਹਰ ਸ਼ਰੀਫ਼
ਕਵੀ ਤੇ ਚਿੰਤਕ
ਜਰਮਨੀ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾ. ਸੁਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸਟਾਕਟਨ ਰਿਵਰਸਾਈਡ ਕਾਲਜ, ਯੂ. ਕੇ. ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਵੀ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਕੇਹਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ (ਵਿਟਨ, ਜਰਮਨੀ) ਨੇ ਬਾਕੀ ਯੂਰਪ

ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਉਹ ਮੁਲਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਰਮਭੂਮੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਪਰੰਤੂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਕਾਰਨ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲੋਂ ਪੱਛੜ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸੁਜਿੰਦਰ ਸੰਘਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਯਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਂਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਦੱਸੀ। ਕੇਹਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਸੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੈ ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਟੇਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸਭਾ ਇਟਲੀ ਉੱਥੇ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਟਾਲੀਅਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੇ ਆਖੀਰ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿਹਾ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਆਪਣਾ ਪਲੇਨਾ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ' ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। 1970 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਬੜੇ ਗੀਤਕਾਰ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੇ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰੋ. ਅਤਵਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਵਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜ ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ' ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਲੇਖਕ ਨਿਰਮਲ ਕੰਧਾਲਵੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਗਿੱਲ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਗਿੱਲ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ ਸੀ। ਉਹ ਸੁਚੇਤ ਸਾਹਿੱਤ ਸਾਧਕ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਾਹਿੱਤ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ। ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ: ਸੂਰਜ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ, ਖਲਾਅ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੇ ਸੁਪਨੇ, ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ, ਉਦਾਸ ਪਲਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ, ਖਾਮੋਸ਼ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅੱਖਾਂ, ਚੁੱਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਘਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼, ਪਿਆਸੀ ਰੂਹ, ਸਵੈ ਤੋਂ ਸਰਬ ਤੱਕ, ਅਕਸ ਅਤੇ ਆਈਨਾ, ਕਸਤੂਰੀਆਂ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਗਰ ਵਿਚਲੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ, ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਸਿਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਗੁਫ਼ਤਗੂ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਘਰੋਂ ਸੇ ਮਕਾਨ ਤਕ' ਅਤੇ 'ਮੁੱਝੇ ਮਾਲੂਮ ਹੈ' ਛਪੀਆਂ। ਸੁਕੀਰਤ ਆਨੰਦ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ

ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਕ ਕਵੀ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਅਨੁਵਾਦਕ ਤੇ ਰੰਗਕਰਮੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ 1957 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਪਿੰ. ਹਰਨੌਨਿਹਾਲ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ। 1976 ਵਿਚ ਬੀ. ਐੱਸ ਸੀ. ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਡਰਾਇਵਰੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿਚ

ਵੀ ਚਿੱਤਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਮਰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ’, ‘ਡਾਇਮੰਡ ਰਿੰਗ’, ‘ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ’, ‘ਮੂਹਰਲਾ ਬੱਲਦ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ‘ਦੋ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਵਲੋਂ ਰਚਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਮ. ਫਿਲ ਅਤੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ। 1989 ਤੋਂ 1995 ਤੱਕ ਉਹ ‘ਵਤਨ’ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪਾਰਕਿੰਸਨਜ਼ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰਗੜਾ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਕਰਾਟੇ ਕਿਡਜ਼ ਤੇ ਦੋਆਬਾ ਸਾਕਰ ਕਲੱਬ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਡਾ. ਰਤਨ ਰੀਹਲ

ਡਾ. ਰਤਨ ਰੀਹਲ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1941 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਖਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ‘ਬਾਲ ਸੰਦੇਸ਼’ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ। 1960 ਤੋਂ ਉਹ ਵਲੈਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਤਰ ਕਰਕੇ ਸੰਨ 1962 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਵੁਲਵਰਹੈਂਪਟਨ ਬਣਾਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸੰਨ 1963 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੁਲਵਰਹੈਂਪਟਨ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਜ਼ਬਾਨਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀਆਂ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੰਨ 1963 ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ‘ਅੰਮ੍ਰਿਤ’ ਨਾਮੀ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ, ਗੀਤ, ਗ਼ਜ਼ਲ, ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ‘ਗੋਰੀ ਮਾਂ’, ‘ਆਟੇ ਦਾ ਬੋਰਾ’, ‘ਤੱਕ ਵਾਲਾ ਬੋਲੂ’, ‘ਕਚਰਾਇਣ’ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਸੰਦਲੀ ਚਾਨਣ’, ‘ਗੁਲਾਮ ਰੀਸ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਕਿਸ ਉਦਮ ਤੇ ਰਾਜ ਮਿਲੇ’, ‘ਪੰਜਾਬੀਅਤ’, (ਨਾਟਕ), ‘ਮੈਤਰੀ ਭਾਵ’ (ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਵਿਧਵਾ’, ‘ਉਦਾਸ ਮਹਿੰਦੀ’, ‘ਗੀਤਾਂ ਭਰੀ ਕਿਤਾਬ’, ‘ਕੰਧਾਂ’, ‘ਪ੍ਰਗੀਤਕ ਕਾਵਿ’, ‘ਧਰੁਪੱਦ ਪੁੰਨੀਆਂ’ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਪਰਵਾਸ’ (ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ), ‘ਵਲੈਤੀ ਦਰਪਣ’ (ਵਿਅੰਗ), ‘ਸੂਜਨ’ (ਨਾਵਲਿਕ), ‘ਸਾਕਾ ਸ਼ਹੀਦ ਖ਼ਾਲਸਾ’, ‘ਬਾਰਿ ਪਰਾਏ ਬੈਸਣਾ’ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਆਦਿ।

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

'ਪਰਵਾਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਜਨਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2023 ਅੰਕ 32
ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ

ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਜਿਸ ਵਿਚ 25 ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।